

ISKRA, ELEKTROTEHNIKA - KRANJ

Branže moramo formirati do konca leta

Generalni direktor ZP ISKRA Hujs Jože je minuli četrtek sklical sejo akcijskih odborov, ki skrbijo za pravilno in pravočasno izvedbo branžne reorganizacije Zdrženega podjetja. Sejo so vodili Jože Hujs, predsednik skupščine Zdrženega podjetja Vladimir Logar in sekretar ZK v ZP Stane Preskar.

Generalni direktor je takoj na začetku poudaril, da moramo branže formirati po sprejetem terminskem programu, da pa so pri tem možne vse variante ter da žiro račun ne bi smeli biti razlog za zastoj v sedanji akciji združevanja temeljnih organizacij združenega dela v branžne industrije.

V nadaljevanju je opozoril, da bližnja, verjetno najhujša svetovna gospodarska kriza ne bo prizanesla Iskri, zato mora biti naš glavni cilj združevanje ne pa drobljenje; združeni bomo lažje premostili krizo.

Kriza bo gotovo najhujša prihodnje leto in leta 1976, zaradi tega bomo morali naše plane temeljito korigirati. Morali jih bomo spraviti v takšne okvire, ki ustrezajo številu delavcev in produktivnosti dela. Generalni direktor je v zvezi s tem poudaril, da bomo morali naše načrte popraviti čimprej, saj bi nam poznejše spremembe kljub koristim prinesle nekaj škode.

„Vse to so okoliščine, ki so same za sebe zadosten razlog, da se še bolj odgovorno obnašamo pri branžni reorganizaciji. Zadnji čas je, da nehamo filozofirati in se izgubljeni v formalnostih,“ je dejal generalni direktor Jože Hujs.

V nadaljevanju se je opozoril, da je treba spoštovati rokovnik ter hkrati izraziti upanje, da se bomo ob koncu leta pohvalili z novo organizacijo našega kolektiva. Kjer pa ne bodo opravili vsega, bo pač treba pristojne poklicati na odgovornost in tudi potegniti določene konsenkvence. Stvar je

ristila celotni družbi, celotnemu delavskemu razredu, s tem pa tudi delavcem v njihovi organizaciji. Tisti, ki so v integraciji zaradi same integracije, ne pa zaradi nekih višjih ciljev, naj to integracijo rajši zapustijo. Generalni direktor je spregovoril tudi o vlogi Iskrine banke ter dejal, da je

S sestanka o nujnosti formiranja branž.

pač pretesna, da bi se lahko šli „neko praktikantstvo po vogalih.“

V zvezi z našo integracijo je Jože Hujs dejal, da podjetja ne bi smela biti v integraciji zaradi same integracije, ne bi smela iti v združenje le zaradi tega, ker je pač takšna trenutna politika, pač pa zato, da bi res kar najbolj ko-

proces formiranja te ustanove kompleksen in, da bomo lahko vse podrobnosti določili šele pozneje.

Besedo na sestanku akcijskih odborov je nato prevzel Vladimir Logar. Tudi on je opozoril, da nas čakajo precejšnje težave ter poudaril, da moramo naše sile še bolj strniti. Dejaj je tudi, da ne smemo dopustiti, da bi imela sedanja branžna reorganizacija negativen vpliv na komercialno dejavnost Iskre. Dejaj je, da bomo morali vzporedno z branžami pospešiti formiranje Iskrine banke.

Za Vladimirjem Logarjem je ponovno spregovoril Jože Hujs, ki je k svojim prejšnjim mislim dodal trditev, da bomo imeli v naslednjih letih težave tudi zaradi problemov na zunanjem trgu. Da bi omilili te težave se bomo morali še bolj nasloniti na izvoz. Le tega smo mnogokrat doslej kratkovidno zavirali, ker smo preveč gledali na prodajno vrednost, nismo pa računali na prihodnost in zato se bomo morali zdaj še bolj potruditi, da si ponovno pridobimo lahkomišelnost izgubljene in še nove pozicije.

Generalni direktor Jože Hujs je ob zaključku svojega govora poudaril, da je Iskra močan kolektiv in da je zmožna zadovoljivo prebroditi težave. Hkrati je pristojne vodilne delavce pozval, da mora proces reprodukcije in prodaje kljub spremembam organizacije potekati nemoteno, hkrati pa jim je opozoril, da so s svojimi sodelavci politično odgovorni za dokončno izvršitev reorganizacije.

Na tem pomembnem srečanju v sejni dvorani Iskrine poslovne hiše v Ljublanani je, kot že rečeno, sodeloval tudi sekretar ZK v ZP Iskra Stane Preskar. Opozoril je, da je bil vsekakor namen današnjega sestanka dvojen. Predvsem naj bi bil zadnja vzpodbuda vsem aktivistom, ki delujejo pri reorganizaciji, hkrati pa tudi zadnje opozorilo, da je treba to akcijo izpeljati do predvidenega roka. L. D.

Ob koncu se je razvila živahna diskusija med pedagogi fakultete in našimi sodelavci, ki bi bila lahko še uspešnejša, če bi se vsi vabljeni udeležili tega pomembnega informativnega sestanka.

Fakulteta za elektrotehniko predvideva še en tak sestanek na katerega bodo povabili elektroinženirje iz naših razvojnih oddelkov in Iskre Commercea. Marjan Kralj

Iskrino tovarno ATC na Laborah je 6.12. obiskala delegacija kraljevine Nepal pod vodstvom predsednika vlade NAGENDRA PRASADA RIALA. Med člani delegacije so bili tudi RADHA PRASHAD DHIMIRE, državni minister za komunikacije, BISHWA PRADHAN, veleposlanik Nepala v SFRJ ter PADMA BAHADUR KHATRI, namestnik ministra za zunanje zadeve in drugi ugledni gosti. Med obiskom v „Iskri“ so jih spremljali dr. EMIL LUDVIGER, član Zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanjo trgovino, ILIJA TOPALOSKI, veleposlanik SFRJ v Nepalu, RUDI ČAČINOVIČ, podpredsednik IS Skupščine SR Slovenije, TONE VOLČIČ, predsednik občinske skupščine Kranj ter drugi predstavniki družbenopolitičnega življenja SFRJ. Gostje iz prijateljskega, neuvrščenega Nepala so si pod vodstvom direktorja proizvodnega področja Elektromehanike ALOJZA GRČARJA ogledali proizvodnjo tovarne ter propagandno-dokumentarni film „To je Iskra“. Kratek pregled razvoja ZP Iskra in prikaz sedanjih nalog OZD je nato podal vodja splošnega sektorja in kadrovske službe Elektromehanike IVAN CVAR. Gostje so se zanimali za razne možnosti sodelovanja. Prejeli so tudi darilo – telefonski aparat ATA-40 ter se vpisali v spominsko knjigo. Obisk v naši tovarni je bil zanje prijetno presečenje.

V »Vegi« 6. t. m. izpolnili letošnji plan

Tovarna Vega, ki deluje v okviru kranjske Elektromehanike, je pred tednom dni izpolnila letošnji plan proizvodnje, in sicer v višini 61.450.740,00 din. V primerjavi z lanskim letom je ta plan višji okoli 10 %.

O tem uspehu kolektiva Vege, ki se je k Iskri pridružil pred dobrim letom dni, smo se pogovarjali z direktorjem Lovrom Močnikom.

Kaj je po vašem mnenju vplivalo na takšno povečanje proizvodnje?

„Zahvaliti se moramo predvsem konjunkturi na tržišču, da smo mesečne proizvodne plane usklajevali z zahtevami komerciale, ter zadovoljili dobavne roke kupcem. Eden od izredno pomembnih rezultatov je tudi v tem, da smo poiskali rezerve znotraj podjetja, saj smo z istim številom zaposlenih precej povečali proizvodnjo.“

Če se ne motim, je bilo v Vegi pred leti zaposlenih okoli 800 ljudi. Menda so proizvedli celo precej manj kot zdaj 440 delavci in delavce.

„Res je. Tak podatek je vsekakor zelo zgovoren, hkrati pa eden od vzrokov, da nekdanji Vegi ni slo.“

Na katerem področju žanjete največ uspehov?

„Največje povečanje smo dosegli na področju optično finomehaničnih izdelkov. Uspehi smo tudi dvignili proizvodnjo steklopihaštva, vendar pa bo glavni dvig prihodnje leto, ko bomo na nekaterih področjih prešli od dosedanjega ročnega dela na strojno delo.“

Gotovo je na uspeh vplivala tudi notranja stabilizacija podjetja?

„Seveda. Po premostitvi najhujših težav in po priključitvi h kranjski Elektromehaniki so se začele razmere v podjetju izboljševati. Zdaj, ko smo že dobro leto člani Iskre, lahko razmišljamo samo o tem, kako bomo več in ceneje proizvedli, ne pa o tem, kako

bomo reševali tovarno. Posledice tega pa so boljši proizvodni rezultati.“

Ali je na poslovanje vplival tudi izvoz?

„Ja. Velik del povečanja proizvodnje gre prav na račun povečanja izvoznih naročil. Do konca novembra smo plan izvoza prekorajčili že za več kot 17 %. Izvozili smo za približno 19 milijonov izdelkov. Izvažali smo predvsem na zahod, in to največ v Veliko Britanijo in na skandinavsko tržišče.“

Kaj pa uvoz?

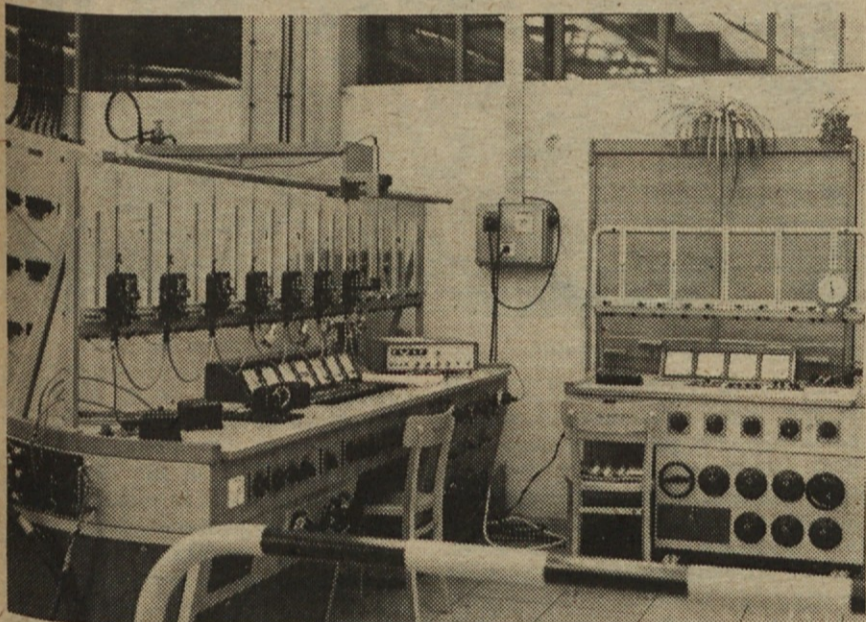
„Uvažamo - predvsem materiale za čisto optiko in za steklopihaštvo ter delno elektromaterial, ki ga ni mogoče dobiti na domačem tržišču. Uvoz v celoti pokrivamo z izvozom, saj znaša vrednost celotnega izvoza 6,5 milijonov din, izvoz pa, kot sem že omenil, je znašal doslej že več kot 19 milijonov din.“

Kako pa je s prodajo na domačem trgu?

„Prodaja na jugoslovanskem tržišču je do konca novembra porasla glede na letni plan za 16 %.“

Še nekaj besed o samem poslovanju?

„Kljub povišanju cen materialov, pri tem nam še ni uspelo, da bi „dobili“ nove cene izdelkov, smo doslej obdržali pozitivno poslovanje in smo letošnjih prvih 10 mesecev zaključili z milijonom dinarjev ostanka dohodka. To ni blesteče, je pa v danem položaju izredno uspešno.“ Lado Drobež

Takšen je videti del oddelka državne kontrole v proizvodnji električnih števecv, opremljen s sodobnimi umerjevalnimi napravami, izdelanimi v obratu merilnih naprav. (K članku ob 20-letnici Obrata merilnih naprav v Elektromehaniki na 3. in 4. strani).

Sestanek elektroinženirjev ZP in delavcev elektro fakultete

Dekan ljubljanske fakultete za elektrotehniko prof. dr. Mirjan Gruden in predsednik DVPZD sekcije na isti fakulteti prof. dr. Anton Ogorelec sta minuli teden povabila vse naše direktorje in elektroinženirje proizvodnih organizacij na skupni informativni sestanek.

V petek dopoldne se je zbralo na elektrotehniški fakulteti približno 70 naših sodelavcev, ki so si najprej ogledali obsežne laboratorije fakultete, nato pa so se zbrali v predavalnici. Zbranim je spregovoril bivši sodelavec ZZA dr. Anton Ogorelec. Dejaj je, da je namen informativnega sestanka: poglobiti stike strokovnjakov Iskre s pedagoškimi in znanstvenimi kadri fakultete. Čeprav že približno 60

odstotkov vseh pedagogov fakultete na raznih področjih že sodeluje z Iskro, je še veliko neizkoriščenih možnosti za sodelovanje, tako na področju dopolnilnega izobraževanja, podiplomskega študija, itd.

Za njim je spregovoril tudi naš bivši sodelavec in sedanji dekan fakultete za elektrotehniko prof. dr. Mirjan Gruden, nato pa so sledila predavanja docenta dr. Igorja Mediča o smereh študija na fakulteti za elektrotehniko, prof. dr. Ludvika Gyergyeka o podiplomskem študiju, docenta dr. Franca Bratkoviča o izrednem študiju in dopolnilnem izobraževanju in prof. dr. Miljutina Željznova o raziskovalni dejavnosti na elektrotehniški fakulteti.

Motiv s šahovskega dvoboja Iskra: JLA, 8. decembra t.l. v počastitev letošnjega dneva armade. Dvoboj na 52 deskah so z rezultatom 28,5:23,5 dobili šahisti Iskre. Turnir bo postal tradicionalno vsakoletno srečanje med našimi šahisti in pripadniki JLA.

Za izboljšanje stanja

AKTIV ZK V PROIZVODNEM PODROČJU ISKRE-ELEKTROMECHANIKE URESNIČUJE USTAVNA DOLOČILA

Aktiv ZK v proizvodnem področju Iskre-Elektromehanike je v skladu z uresničevanjem ustavnih določil, s sklepi 7. kongresa ZKS in X. kongresa ZKJ ter na osnovi trenutnega stanja v OZD sklenil, da je treba čimprej ukreniti vse, da se to stanje izboljša.

Svet ZK v Elektromehaniki je že na svoji seji dne 13.11. obravnaval pereče probleme v zvezi z gospodarskim položajem v OZD. Takrat je tudi sprejel akcijski program, kjer so poudarjeni predvsem naslednji zaključki:

— Potrebno je angažiranje vseh delavcev Elektromehanike za doseglo planskih zadolžitvev, še posebej pa to velja za člane ZK.

— Vzpostaviti je treba sistem varčevanja predvsem v smislu stalnega omejevanja porabe od materiala, izkoristka delovnega časa, potovanj pa do reprezentance.

— Oceniti je treba investicijske programe in tekoče investicije predvsem s stališča rentabilnosti.

— Omejiti novo zaposlovanje, razen za nujno potrebna strokovna delovna mesta. Ob tem je nedopustno pošiljati delavce domov ob 70% nadomestilu osebnih dohodkov. V primerih izpada enega proizvoda jim je treba zagotoviti drugo delo, oceniti upravičenost dela na domu in honorarnega dela. Oceniti je treba tudi odnose s kooperanti in pregledati upravičenost posameznih del.

— Odgovorne službe morajo takoj pripraviti jasen program akcij za razrešitev sedanega stanja in nakazati konkretne naloge za normalizacijo poslovanja. O tem je treba pravilno informirati kolektiv in ga tudi še naprej redno obveščati o doseženih fazah normalizacije.

Tako so po sestanku političnega aktiva z dne 15.11. takoj prešli na konkretne ukrepe v svojih TOZD oziroma področjih. V proizvodnem področju so na pobudo osnovne organizacije ZK sklicali vse vodstveno osebe

ter prešli na direktno obravnavanje problemov na svojem področju:

Nabava — čimveč repromateriala iz uvoza je treba preusmeriti na domače dobavitelje, te pa vzpodbujati k čimboljši kvaliteti njihovih izdelkov. V ta namen je treba posvetiti več časa in pozornosti proučevanju možnosti uporabe domačega materiala. Pri tem je treba zahtevati sodelovanje in razumevanje nastalega položaja predvsem s strani razvojne službe in tehnologov;

Kooperacije — oddelek za kooperacije se mora bolj usmeriti v kooperacije z jugoslovanskimi OZD kot pa s privatniki. Izdelano je bilo tudi poročilo o poslovanju oddelka za l. 1973 in 1974, iz katerega je razvidno, da je poslovanje med industrijo in privatnim sektorjem v razmerju 55:45 v korist industrije;

Precejšnje težave so bile v oddelku plastičnih mas zaradi kvarjenja orodja. Da bi te probleme čimprej odstranili, bodo po dogovoru najprej uredili ce-

loten oddelek tako organizacijsko kot tehnološko. Posebnega pomena pri tem je organiziranje pomožne orodjarne (ki je dosedaj ni bilo), racionalno izkoriščanje surovin za predelavo v plastične mase in njihovih odpadkov ter nabava prepotrebnih strojev. V tem oddelku je treba po mnenju aktiva ZK pravičnejše in boljše urediti nagrajevanje delavcev in urejevalcev

Transport v Elektromehaniki s tovornimi in osebnimi avtomobili na splošno je treba boljše organizirati in koristiti;

Nadalje bodo v prihodnjem letu pristopili k reševanju perečega vprašanja pomanjkanja skladiščnih prostorov. S tem v zvezi bodo zahtevali od TOZD, naj se angažirajo pri čimprejšnji gradnji skupnih skladišč.

Člani aktiva so ob koncu sestanka zadolžili sekretarja aktiva ZK v proizvodnem področju, da sklepe posreduje tovarniški konferenci ZK in odgovornim tovarišem. Zahtevali pa so tudi čimprejšnje poročilo o poteku izvrševanja sprejetih sklepov. Tudi za ostale aktivne ZK v sklopu Elektromehanike bi bilo zelo priporočljivo, da še oni čimprej pristopijo k takemu konkretnemu reševanju problemov vsak na svojem področju. V. B. R.

SEJA SEKRETARIATA ZSMS ZP ISKRA

Pred dnevi so se v Poslovni hiši v Ljubljani sešli člani sekretariata predsedstva koordinacijske konference ZSMS ZP Iskra.

Prva točka dnevnega reda sestanka je zajemala razpravo o pregledu dela po bazenih in o nalogah mladih po letni konferenci. Predstavniki sekretariata so opozorili, da je mladina po nekaterih bazenih izredno delavna, ponekod pa ni ne duha ne sluha o takšni marljivosti, kot jo nekateri mladinski voditelji ponavadi obljublajo. Prav zato so na seji opozorili, da bo treba nekatere člane sekretariata zaradi nedelavnosti zamenjati.

Seja se je nadaljevala s pogovorom o branžni reorganizaciji Iskre. Udeleženci seje so poudarili, da morajo mladinski aktivni zavzeto sodelovati v tej akciji. Težišče delovanja naj bo v tem, da bo mladina vplivala na strokovne službe tako, da bodo te pravočasno pripravile strokovne analize poslovanja. Člani sekretariata so poudarili, da mora vsak delavec pred dokončnim pristopom v določeno

branžo videti svoje mesto tudi v konkretnih organizacijskih shemah. Opozorili so tudi, da je treba vso pozornost nameniti spremembam v IRI in IC, hkrati pa menili, da bo treba zaostri politično odgovornost posameznikov, ki dela ne izvajajo po dogovorjenem programu.

V okviru druge točke dnevnega reda sestanka so govorili o pripravah na seminar KK ZSMS ZP Iskra. Ta seminar bo od 13.-15. decembra v Predvoru. Udeležili se ga bodo delegati iz posameznih TOZD in to po en delegat iz vsake osnovne organizacije. Na seminar so povabili tudi funkcionarje republiške konference, vodilne predstavnike Iskre, mladinske funkcionarje iz Gorenja in še nekatere druge.

V zadnji točki dnevnega reda pod „razno“ je beseda nanesla na problem financiranja graditve rekreacijskega centra v Pineti pri Novigradu. Člani sekretariata so z obžalovanjem ugotovili, da so nekatere tovarne zavrnile predlog za financiranje tega, za Iskro vsekakor prepotrebnega objekta.

V Antenah letos nadvse ugodna bilanca

V Iskrini tovarni anten na Vrhniki so dosegli letos več pomembnih rezultatov. Celotni dohodek v letošnjih prvih 10 mesecih se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 41,6% oziroma 61,3% glede na to ali so upoštevali planske cene, to je cene iz leta 1970, ali pa obstoječe cene.

No, danes ne bi spregovorili toliko o številkah v zvezi z njihovim poslovanjem temveč bolj o novostih, ki so jih uvedli v tem Iskrinem kolektivu.

Vrhniki Iskraši so gotovo najbolj ponosni na novo lice tovarniških prostorov, saj do nedavnega neometani objekt vsekakor ni bil v ponos Iskrini nekdanjemu Elektronu.

Poleg fasade so uredili tudi centralno kurjavo, postavili kotlovnico, zgradili nov transformator in še marsikaj. Za nov transformator so se morali odločiti zaradi tega, ker je bila omrežna napetost mnogokrat prenizka za normalno obratovanje, večkrat pa so imeli tudi izpade. Kolektiv iz Vrhnike je v minulih mesecih dobil tudi novo telefonsko centralo z več priključki.

Seveda pa to ni vse. Precej denarja so vložili tudi v nakup novih sodobnih strojev in v preureditev nekaterih delovnih prostorov, kot n.pr. galvan-

skega oddelka in orodjarne.

Med stroji, ki so jih kupili, naj omenimo večvretenski vrtni stroj za hkratno vrtnanje več izvrtin na antenskih nosilcih, stiskalnice za brizganje izdelkov iz plastičnih mas, brusilni stroj za ravninsko brušenje površin, več pnevmatskih stiskalnic, za potrebe orodjarne pa so kupili strojno žago za rezanje kovin. Naj omenimo, da so kupili tudi več pnevmatskih izvijačev, razne naprave in priprave za nemo-teno delo in podobno.

Celotna investicija v obnovo in razširitev tovarniških prostorov ter nakup strojev je znašala okoli 2.200.000,00 din.

Vodilni delavci v Antenah poudarjajo, da bodo z obnovo nadaljevali tudi prihodnje leto ter upajo, da bodo prihodnje leto želi rezultate letošnjega vlaganja.

Ne bo odveč, če ob koncu tega zapisa opozorimo na pomembno dejstvo, da so v vrhniki Iskrini tovarni glede na število delavcev in delavcev vložili letos v obnovo in nakup strojev kar 20.000,00 din na zaposlenega. To je vsekakor eden od rekordov v našem združenem kolektivu. lad

ISKRA - ANTENE, VRHNIKA

Nagrajeni jubilanti

Jubilanti na stopnišču tovarne.

Ob dnevu republike smo se v naši delovni organizaciji spomnili članov kolektiva, ki že 10 let vztrajno in marljivo doprinašajo s svojim delom k uspehu tovarne in družbe. Nagrajenih je bilo 14 naših sodelavcev. Slovesnost smo priredili na dan pred praznikom. Zaradi službene odsotnosti direktorja je navzoče v imenu kolektiva pozdravil vodja tehničnega sektorja ing. Janez Kastelic. Orisal je pomembnost

delovnega jubileja in se navzočim zahvalil za njihovo vztrajno in požrtvovalno delo. Ob koncu je čestital vsem jubilatam in jim razdelil nagrade z željo, da bi še dolgo vztrajali v naši delovni organizaciji.

Nato je sindikalna podružnica priredila zakusko. Ob dobri kapljici in veselem razpoloženju smo obujali prijetne spomine v pozno popoldne. Janez Jesenovec

Niso pozabili upokojujencev

Podobno kot že nekaj let zapored, so v Zmaju tudi letos organizirali srečanje svojih nekdanjih delavcev, zdaj upokojujencev. Ta, vsekakor prijetna in med Zmajevimi upokojujenci priljubljena prireditvev, je bila v torek, 26. novembra. Na srečanje je prišlo kakih 30 nekdanjih Zmajevih delavcev in delavcev. Med njimi je bilo več takšnih, ki so vso svojo delovno dobo preživeli prav v tej tovarni.

Minka Bedžuh je delala v Zmaju polnih 33 let, še dve leti več pa je bila v tovarni zaposlena Anica Vidic. Obema se je verjetno zdelo smešno, ko sem ju pobaral, če je bila to njuna prva in zadnja služba — tako razumljivo se jima je zdelo, da človek, ko se nekje zaposli, tam tudi ostane. Anica Vidic je prišla k Zmaju kot dekle, staro 15 let. Prav dobro se spominja, da je takrat nihče ni vprašal, koliko je

oživel, upokojujenci pa so ob koncu srečanja izrazili željo, da bi se v svoji tovarni ponovno dobili prihodnje leto. lad

Iskra na razstavi

RACIONALNA PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE V GOSPODINSTVIH

V sredo, 11.12.1974 so v prostorih Potrošniško informativnega centra v Ljubljani odprli zanimivo razstavo z naslovom Racionalna poraba električne energije v gospodinstvih. Prireditvev so organizirali Centralni zavod za napredek gospodinstva, organizacijski odbor za posvetovanje in ZP Iskra. Namen razstave je prikazati na praktičnih primerih, kolikšne so lahko izgube električne energije v gospodinstvih zaradi lahkomišelnosti potrošnje, nepravilne uporabe in neustreznega izbora aparatov in pripomočkov, njihove slabe izdelave in nejasnih navodil za uporabo ter zaradi nerenabilne potrošnje električne energije ob nepravem času.

Vsébina razstave, ki bo odprta do 28. decembra, je:

- prikaz porabe električne energije v gospodinstvih,
- smotrna uporaba električne energije v času manjše tarife,
- izgube električne energije zaradi lahkomišelnosti potrošnje in nepravilne uporabe,
- varčevanje z električno energijo pri uporabi štedilnika, bojlerja, hladilni-

ka, zamrzovalnika, pralnega stroja, pomivalnega stroja, pri likanju in pri razsvetljavi,

- električni aparati, ki porabijo malo električne energije,
- vpliv kvalitete izdelkov na varčevanje.

Razstava v Ljubljani, je ena izmed oblik plodnega sodelovanja med CZNG in ZP Iskra. Je nadaljevanje dela na področju raziskav uporabne vrednosti električnih gospodinskih naprav ter dobre obveščeni in vzgoje potrošnika.

Skupna želja Zavoda in Iskre je vsekakor ta, da potrošnika obvestimo

o lastnostih gospodinskih naprav, ki jih kupujejo in porabljajo.

Zavod in Iskra že dalj časa uspešno raziskujeta kvaliteto izdelkov, to pa je gotovo v prid Iskrinim organizacijam, ki na osnovi raziskav lahko izboljšujejo kvaliteto izdelkov, s tem pa to sodelovanje izredno ugodno vpliva na obveščenost potrošnika ter tako tudi na njegovo odločitev o pravičnem nakupu.

Ob tem naj povemo, da Centralni zavod za napredek gospodinstva sodeluje s Službo za raziskavo tržišča pri Iskra Commerce, z direkcijsko široko potrošnja pri IC, z Iskra-Emo Celje in drugimi.

Razstava je vključena v sklop programskih usmeritev posvetovanja o racionalni uporabi električne energije v industriji in gospodinstvih. To posvetovanje je bilo od 10. do 12. decembra na Bledu, organizirala pa ga je Skupnost jugoslovanskega elektro-gospodarstva. D.

Upokojujenci tovarne baterij Zmaj med zakusko.

Prijetno srečanje se je začelo s pozdravom vodje operativno-tehnične kontrole Marijana Mayerja, zatem pa je upokojujence pozdravil vodja proizvodnega sektorja Bojan Primožič ter jim med drugim orisal sedanje gospodarjenje v Zmaju.

Kot že rečeno, je bilo med upokojujenci in upokojujenci več takšnih, ki jim je bilo delo v Zmaju prvo in zadnje, se pravi, da so lep del svojega življenja preživeli v tem kolektivu. Naj jih kar naštejemo.

stara in če sploh lahko opraviča težja dela. Med drugim so jo postavili tudi za stiskalnico, pa še vesela je bila, da ima delo.

Med zbranimi upokojujenci so vso delovno dobo preživeli v Zmaju še Marija Mali, Polonca Orehovec, Angelca Dečman, sestri Pavla in Ančka Vidic, Antonija Dolenc, Angelca Mihelič in Anton Škofic. Slednji je delal v Zmaju polnih 40 let in to od leta 1923 do 1963. Začel je kot praktikant pri tedanjem nemškem mojstru, končal pa kot tehnični direktor...

Srečanje upokojujencev je izredno uspelo, spomini na delo v Zmaju so

Uspešnih 20 let obrata merilnih naprav

Že v l. 1955 je dobil Odsek za merilne naprave novo področje dejavnosti. Razen treh strokovnih skupin za projektiranje in izdelavo merilne

13 tako, da se je že formirala skupna delavnica za izdelavo merilnih naprav, ki je leto kasneje dobila svojega prvega mojstra in dva preddelavca. Pri tem se je izdelava merilne opreme delila po tehnologiji, oz. specifičnosti izdelave malih in velikih naprav v dve enoti (jakotočne, oz. šibkotočne naprave).

Čeprav je Odsek v l. 1958 še vedno nosil naziv „Odsek za merilne naprave in razvojno kontrolo“, je bila njegova aktivnost osredotočena izključno na zadovoljitev potreb po merilni in kontrolni opremi v vseh proizvodnih enotah tovarne. Četrtnina delovnih ur človeka, odgovornega za problematiko razvojne kontrole brez vsakršne možnosti za postavitev novih strokovnjakov ni zadoščala in ni ustvarjala pogojev za kvalitetno izvajanje te sicer pomembne in za tovarno potrebne naloge. Vse večje potrebe za merilno opremo (v l. 1957 je bilo izdelanih 77 merilnih naprav v 115 primerkih) je z največjo prizadevnostjo le delno moglo zadovoljiti skupno 35 zaposlenih.

Z večanjem števila zaposlenih (l. 1965 je bilo že 45 sodelavcev) in pri vse večjih zahtevah po specializaciji

Letos praznujemo dvajseto obletnico odkar se je začela v kranjski Iskri organizirana dejavnost na področju merilne opreme za proizvodnjo. Leta 1954 je bil ustanovljen v okviru razvojnih laboratorijev Odsek za merilne naprave in razvojno kontrolo.

Dvajset let v življenju posameznika ali določene dejavnosti ni dolgo obdobje, vendar dovolj dolgo, da ob tem razmišljamo o mnogih vprašanjih, ki se podzavestno postavljajo pred nas: ali so Merilne naprave izpolnile svojo nalogo, ali je bila njihova aktivnost usklajena po obsegu in po vsebini s potrebami proizvodnih enot oziroma, ali so bile izpolnjene naloge, ki so bile ob ustanovitvi te organizacijske enote za področje specialne električne merilne opreme postavljene z osnovnim programom in usmeritvijo. Poskušajmo na ta in slična vprašanja odgovoriti.

POGLED V PRETEKLOST

Nemogoče je v kratkem sestavku prikazati vse uspehe in neuspehe v preteklih dvajsetih letih. Morda nam bo uspelo s posameznimi detajli nakazati celoto tako, da bomo na osnovi tega lahko dobili zaokroženo sliko aktivnosti Merilnih naprav v preteklem obdobju.

Brez dvoma zavzema preskušanje električnih proizvodov zelo važno mesto v proizvodnji glede na nujnost brezhibnega in zanesljivega delovanja električnih naprav kot celote, ali pa posameznih sestavnih elementov, ki to napravo sestavljajo in ji dajejo določeno funkcijo. To je tudi razlog, da je tehnična kontrola v tovrstnih podjetjih zelo številna, kajti vsak električni element, pa naj bo na prvi pogled še tako nevažen, vpliva na pravilnost in zanesljivost delovanja.

Specialne električne merilne in kontrolne opreme nismo začeli izdelovati v kranjski tovarni šele z ustanovitvijo Odseka za merilne naprave. Posamezni razvojni oddelki v tovarni so namreč razen svojega rednega dela projektirali in izdelovali kontrolno opremo za lastne potrebe v proizvodnji in v razvoju že prej. To pa je sčasoma dobilo tak obseg dela, da je v veliki meri vplivalo na osnovne obveznosti razvojnih oddelkov. Štirje sodelavci iz razvojnega oddelka Instrumenti (Rozman, Farčnik, Lunder, Vidmar) so predstavljali začetek novoustanovljenega odseka za merilne naprave, katerega osnovna naloga je bila skrb za električno merilno opremo za vse proizvodne, kot tudi druge enote kranjske tovarne.

Iz „Razdelilnika plačnega fonda na posamezne oddelke in delavce na osnovi sistematizacije delovnih mest“ kot priloge „Tarifnega pravilnika gospodarskega podjetja Iskra, tovarne za elektrotehniko in finomehaniko v Kranju“, ki je bil sprejet 28. maja 1954, povzemamo prvo sistematizacijo Odseka za merilne naprave kot enote razvojnih laboratorijev. Od 14 predvidenih delovnih mest je bilo zasedenih le 10. Nezasedena so bila mesta razvojnih inženirjev (3) in elektromehaničarjev (7).

opreme (jaki tok, instrumenti, telefonija) ter skupine za vzdrževanje zaima nova sistematizacija tudi skupini za tipske preskuse ter za merilne postopke in specialne meritve, ki pa zaradi pomanjkanja kadrov nista mogli zaživeti. Od skupno 8 delovnih mest za ti dve skupini (5 z visoko in 3 s srednjo izobrazbo) je bilo zasedeno samo mesto biologa, ki je bil zadolžen

Naprave za kontrolo zvonca, številčnikov ter refleksijskega slabljenja ob tekočem traku telefonskega aparata.

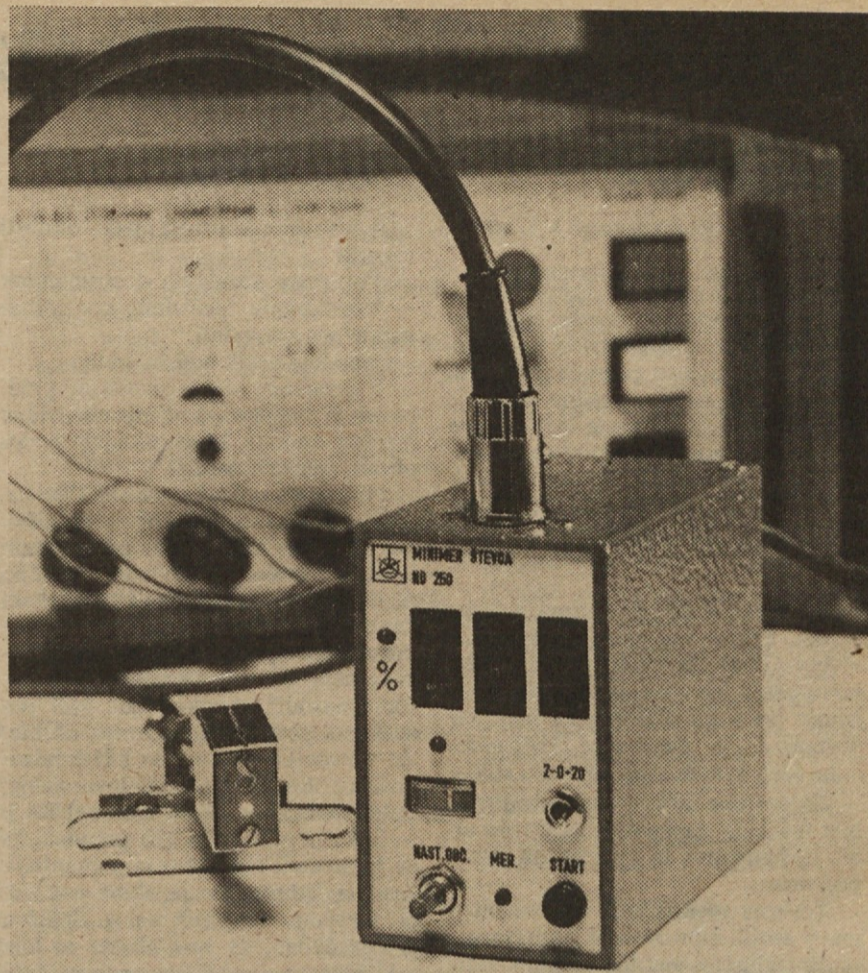
za klimatske preskuse. Pomembno pri tem je omeniti razumevanje vodstva tovarne za dejavnost odseka. Komaj leto po ustanovitvi je predvidevala sistematizacija že 9 mest z visoko in 12 mest s srednjo izobrazbo, od katerih pa je bila zasedena le tretjina.

V naslednjih letih se organizacija odseka bistveno ni menjala. Manjše spremembe so prinesli le novo zaposleni sodelavci: l. 1956 lahko pojmuemo kot začetek samostojne enote – Konstrukcije, ki je bila zastopana samo z enim risarjem (Mesec). Število zaposlenih se je v tem letu povečalo na 19.

Značilno za l. 1957 je bilo povečanje števila kvalificiranih delavcev na

dela se je odsek še vnaprej organizacijsko izpopolnjeval. Strokovne skupine za posamezne vrste merilne opreme so bile poleg tega razbremenjene še s konstrukcijo naprav, ki jo je izvajala vse močnejša enota – konstrukcija.

Novo obdobje za merilne naprave predstavlja prehod celotne razvojne dejavnosti kranjske tovarne (sektor I.) v novoustanovljeni Zavod za avtomatizacijo, kot nositelja razvoja za vse tovarne v okviru ZP. Karakterističen za to obdobje je predvsem koncept (ki se je izkristaliziral pri razpravi o specializiranih organizacijskih enotah v Zavodu), da je potrebno upoštevati tudi zahtevo po združitvi izdelave

Digitalni merilnik napake števca je mogoče zaradi izredno majhnih dimenzij montirati pred sam števec, s čimer je dosežena precejšnja izboljšava pri njegovem umerjanju. Na omenjenem področju pomeni v svetovnem merilu najnovejši dosežek.

specialnih električnih kontrolnih naprav za proizvodnjo s tem, da se istočasno reši vprašanje servisne službe zanje. To je še posebej pomembno zato, ker določene merilne naprave izdelujemo tudi za zunanje interesente izven Iskre, za katere je servis zakonsko obvezen.

Tudi po perspektivnem razvoju do 1970 (ki je bil izdelan v l. 1963), „naj bi oddelek merilnih naprav vključil v svoj program razvoj in izdelavo kontrolnih, umerjevalnih in merilnih naprav centralno za vse tovarne podjetja Iskra, razen tega pa še nadalje izpopolnjeval asortiment specialnih profesionalnih aparatov v manjših serijah, kakršne niso spadale v veliko serijsko proizvodnjo po ostalih tovarnah Iskre.“

Sistem dela v oddelku se v ZZA bistveno ni spremenil, saj je ostal ves čas na istem mestu in z istimi nalogami, kot jih je imel pred prehodom v ZZA. Zato pa tudi ni bilo nobenih zastojev v delu ob prehodu oddelka skupaj z ostalimi razvojnimi oddelki nazaj h kranjski tovarni aprila l. 1966.

(1965–1967), Stane Slapšak (1967–1971), Rudi Zorko (od 1972 naprej).

Razumljivo je, da so se Merilne naprave usmerjale ves čas svojega obstoja na izdelavo merilne in kontrolne opreme za proizvodnjo kranjske tovarne, saj je kolektiv dosledno izvajal princip: najprej in v celoti zadovoljiti tovarniške potrebe in šele potem, z namenom poceniti usluge pri čim racionalnejšem angažiranju montažnih delavnic, izdelovati merilno opremo tudi za zunanje interesente.

Za kontrolo in umerjanje električnih števcov so merilne naprave oskrbele praktično celotno merilno opremo, od naprav na montažnih trakovih vseh tipov števcov do enofaznih in trifaznih umerjevalnih naprav v državni kontroli z vsemi pomožnimi napravami (zagon, prednapetost, prebojna trdnost, stabilizirani izvori napetosti itd.). Skoro vse umerjevalnice električnih števcov v državi (ena tudi v Albaniji) so opremljene v celoti ali deloma z opremo, izdelano v Merilnih

KOLEKTIVU OBRATA MERILNIH NAPRAV

iskrene čestitke !

S priključitvijo razvojnih k posameznim proizvodnim enotam tovarne (obratom) se je oddelek merilnih naprav povečal še za tedanje prototipno delavnico z obvezo, da zadovolji vse potrebe razvojnih oddelkov posameznih proizvodnih obratov glede izdelave mehanskih delov za prototipe nanovo razvitih artiklov.

Konec l. 1966 je dobil oddelek merilnih naprav status samostojnega obrata in se notranje organiziral po vzorcu vseh ostalih proizvodnih enot v tovarni: od vodstva obrata z administracijo, preko razvoja s konstrukcijo, gospodarske priprave dela z nabavno službo in skladišči, proizvodnjo z razdelilnico in delavnicami, do vzdrževanja električne merilne opreme.

Sprememba v programu merilnih naprav je nastala ob ukinitvi proizvodnje specialnih mehanizmov. Močno okrnjena skupina te proizvodnje je prešla v obrat merilnih naprav z nalogo, da izdeluje za dobavljene mehanizme rezervne dele, za kar je bila tovarna pogodbeno vezana na 10 let.

Ta organizacijska oblika obrata je ostala praktično nespremenjena vse do danes, čeprav se je število zaposlenih povečalo na več kot 150 sodelavcev in čeprav je v l. 1971 prišlo do sprememb v organizaciji tovarne kot celote, pri čemer je obrat merilnih naprav postal ena od enot novoustanovljenega Tehnološkega področja pri nespremenjenem delovnem programu.

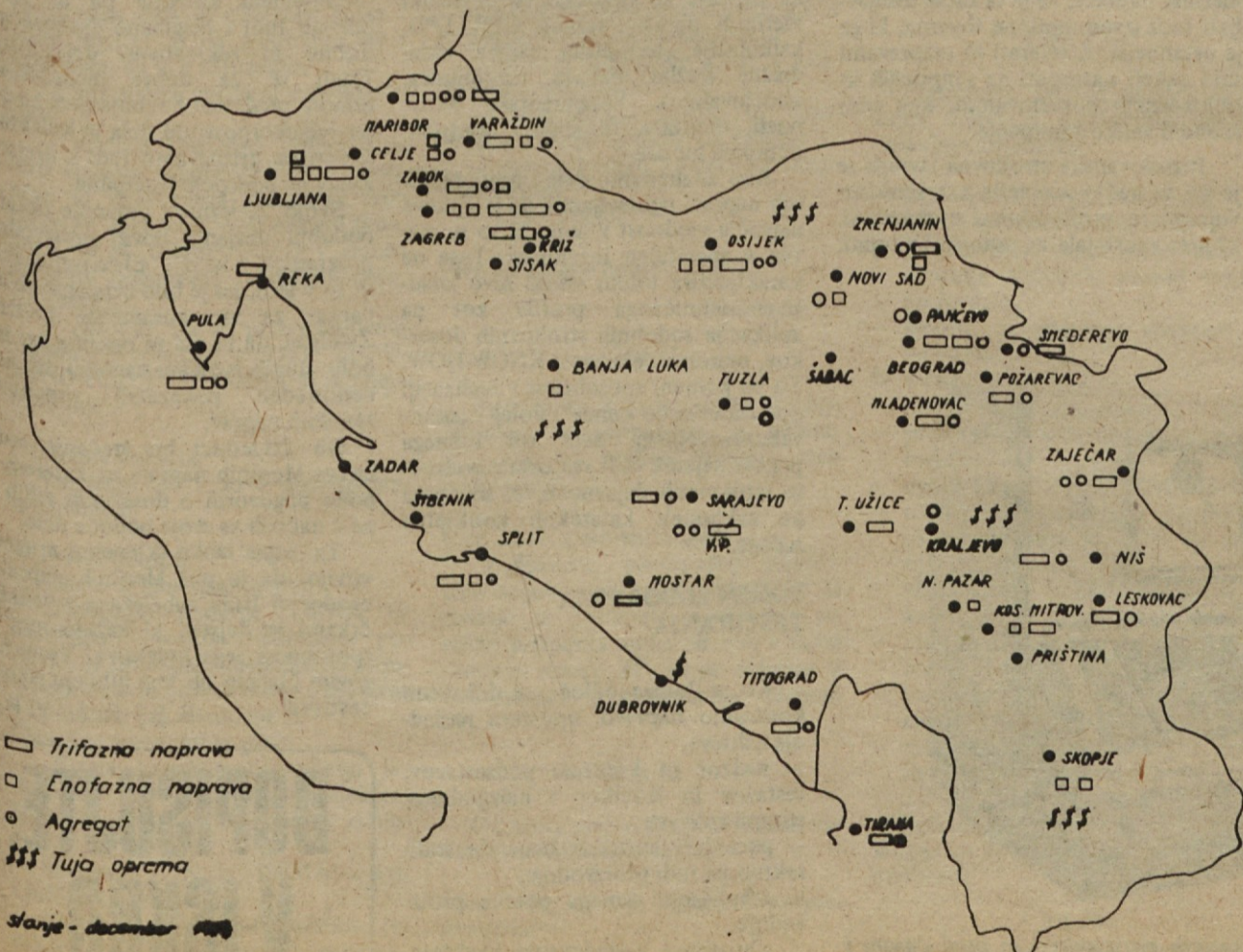
Vodje obrata so bili v teh letih: Stane Slapšak (1954–1961), Franc Mlakar (1962–1963), Adolf Potokar (nekaj mesecev v l. 1964), Miloš Vidic

napravah, ki istočasno krijejo praktično vse potrebe po novi opremi. Za elektroprenosno podjetje v Sarajevu je bila izdelana umerjevalna naprava, ki je dobila od Zveznega zavoda za merila in plemenite kovine odobritev za umerjanje števcov s točnostnim razredom 1. vse naprave stalno posodabljam in delno uvajamo elektroniko. Vredno je omeniti novo izvedbo standardne trifazne umerjevalne naprave, ki bo omogočala umerjanje razen distributivnih števcov razreda 2 tudi števec razreda 1.

Na področju telefonije je bila aktivnost usmerjena predvsem na naprave za kontrolo elementov, podsestavov in telefonskih aparatov. Značilno je, da pri nekaterih od teh naprav uporabljamo luknjane kartice za krmiljenje merilnega postopka (klettermaks itd.), kot tudi popolno izključitev subjektivne napake merilca z uvedbo avtomatike (telefonski aparat oziroma njegovi podsestav). Za potrebe pošte in delno za vojaške potrebe je bil izdelan komplet (10) prenosnih kontrolnih naprav in naprava za preverjanje kvalitete prenosnih poti s centralnega mesta. Od tovarne avtomatskih telefonskih central je obrat prevzel v izdelavo več tipov kontrolnih omaric, ki jih izdeluje v večjih serijah.

Zaradi potrebe po večjem številu elektronskih servisnih instrumentov, ki jih ni bilo mogoče dobiti na tr-

OPREMLJENOST CENTROV ZA UMERJANJE EL. ŠTEVCEV Z ISKRA OPREMO

Uspešnih 20 let obrata merilnih naprav

(Nadaljevanje s 3. strani)

zišču, so bili razviti in izdelani v sodobni konstrukcijski izvedbi elektronski voltmetri, tongeneratori in osciloskop. Ker je bila potreba po takih instrumentih na trgu izredno velika, je bila dokumentacija za te instrumente predana tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu. V obratu merilnih naprav je bilo teh instrumentov izdelano nekaj sto predvsem za lastne potrebe, delno pa za zunanje interese.

Za tovarno stikal je razen večjega števila naprav za kontrolo v proizvodnji Obrat merilnih naprav izdelal kompletno laboratorijsko opremo za tipske preskuse oziroma za preskuse mahanske in električne življenjske dobe vseh vrst in vseh velikosti stikal.

Za potrebe tovarne mehanizmov so bile izdelane naprave za kontrolo urnih mehanizmov in vseh izvedb števca pogorov.

Tovarna električnih instrumentov ima v svojih montažah in laboratorijih skoro izključno merilno opremo, izdelano v obratu merilnih naprav. Od številnih naprav bi omenili predvsem visokostabilizirani usmernik v več izvedbah za napajanje enosmernih kompenzatorjev. Sem sodi tudi druga laboratorijska oprema kot n.p.r. prenosni enosmerni kompenzator, precizijski dekadni upori, normalni upori, obratovni in precizijski mostiči, prebojni aparati itd., katere je obrat izdeloval tudi za potrebe tržišča.

Za proizvodnjo ročnega električnega orodja so bile izdelane razen standardne laboratorijske in obratovne merilne opreme (mostiči itd.) naprave za končno kontrolo izdelkov, pri čemer je treba še posebej omeniti več izredno uspešnih izvedb momentnih tehnic na vrtnične tokove, za katere se je zanimal tudi pokojni prof. dr. Bedjanič za svoje laboratorije na Fakulteti za elektrotehniko.

Proizvodnja avtoelektričnega pribora je bila opremljena izključno z napravami, ki so bile izdelane v obratu merilnih naprav. Tudi napravo za kontrolo magnetnih vžigalnikov lahko štejemo med to opremo, čeprav je bila dobavljena s Švedske: v obratu merilnih naprav je bila namreč v celoti predelana. Zanimiv je podatek, da je bilo v l. 1959 naročil za 48 naprav v 141 primerkih. Tudi po prenosu proizvodnje avtoelektričnega pribora v samostojno tovarno v Novi Gorici je obrat merilnih naprav še nadalje izdeloval kontrolno opremo. Omenili bi le zadnji za to tovarno izdelani napravi in sicer za končno kontrolo dinam, oz. zaganjalnikov, ki sta opremljeni s pnevmatskim vpenjanjem in popolno avtomatiko preskušanja.

Za potrebe servisnih delavnic je obrat izdelal večje število mototesterjev, avtotesterjev, peskalnikov in V-A metrov, katere je v preurejeni izvedbi izdelal tudi za posebne potrebe.

Tudi za ostale proizvodne dejavnosti, ki so bile prenešene drugam (mali motorji, selenski stavki, usmerniške naprave), oz. je bila njihova proizvodnja ukinjena (kino), je obrat merilnih naprav v celoti izdelal potrebno električno kontrolno in merilno opremo.

Iz nepopolnega prikaza aktivnosti obrata se vendarle da oceniti skrb in odgovornost Merilnih naprav za najustreznejšo in kvalitetno kontrolo v vseh proizvodnih vejah kranjske tovarne z naročanjem, izdelavo kot tudi z vzdrževanjem električne kontrolne in merilne opreme.

POSEBNA POZORNOST VZDRŽEVANJU

Vzdrževanju merilne opreme smo posvečali posebno pozornost. Ze pred ustanovitvijo odseka za merilne naprave sta bila zaposlena v tovarni dva strokovnjaka, eden za področje električnih kazalnih instrumentov, drugi pa za urne mehanizme. Kontrolno opremo v posameznih proizvodnih enotah tovarne so v začetku vzdrževali projektanti teh naprav sami, kasneje pa je to delo opravljala posebna skupina vzdrževalcev, zadolžena za naslednja dela:

— Evidenca električne merilne in kontrolne opreme

— Preventivna kontrola glede točnosti meritev

— Popravila kazalnih instrumentov

— Vzdrževanje specialnih kontrolnih naprav v proizvodnji

— Popravilo urnih mehanizmov.

S posebnim organizacijskim predpisom je urejeno naročanje električne merilne opreme, ki se usklajuje preko obrata merilnih naprav.

Notranje poslovanje obrata se zaradi specifičnosti dela ni moglo odvijati na enak način kot v proizvodnih enotah. Vodilo pri tem je bilo, na čim racionalnejši način imeti v vsakem času na razpolago vse podatke o posameznih nalogah glede stanja opravljenega dela, porabljenega materiala oziroma nastalih stroškov kot tudi podatke za poslovanje celotnega obrata. Že v začetku obstoja so bili izdelani posebni obrazci (interni delovni nalog, potek dela, porabljeni material itd.).

Slika obrata ne bi bila popolna, če ne bi omenili tudi težav in pomanjklivosti, s katerimi se je obrat srečeval pri izvajanju zaupanih nalog. Splošna je ugotovitev, da rast obrata ni bila usklajena z večanjem proizvodnje celotne tovarne oziroma z vse večjimi potrebami in zahtevami glede električne merilne in kontrolne opreme. Pomanjkanje kadrov smo delno reševali s prizadevanostjo vsakega posameznika, neustrezne in premajhne prostore z iznajdljivostjo, oz. z zadovoljivijo kakršnegakoli prostora in kjerkoli v tovarniškem prostoru, kar je dalo kot rezultat lokacijo posameznih enot obrata na petih mestih. Naročanje materiala je bilo prepočasno, za izdelavo potrebnih mehanskih delov je bilo vedno premalo strojnih kapacitet. In če dodamo vsemu temu (kar vsekakor ne velja samo za obrat merilnih naprav) še kasno naročanje merilne opreme — navadno ko je že stekla poskusna proizvodnja — so bile težave še ob človeškem faktorju včasih nepremostljive. Kljub vsemu temu lahko ugotavljamo, da zaradi električne merilne opreme proizvodnja v nobenem tovarniškem obratu ni stala.

Še nekaj podatkov: število zaposlenih se je v obratu merilnih naprav povečalo v 20 letih od 4 na preko 150, v tem obdobju je bilo izdelano več tisoč naprav v več kot v 10.000 primerkih. Primerjava realizacije v teh letih zaradi mnogih sprememb v vrednosti dinarja pač ne bi predstavljala nikakršnega kriterija.

Morda ne bi bilo odveč omeniti, kaj pomenijo merilne naprave izven okvira tovarne oziroma v jugoslovanskem prostoru. S prizadevanjem vsega kolektiva in z doseženo kvaliteto izdelkov si je obrat pridobil ugled, tako da so se mnoge gospodarske organizacije in institucije obračale nanj za nasvete in pridobljene izkušnje. Naj omenimo na tem mestu samo dolgoletno tesno strokovno sodelovanje z laboratoriji Rade Končarja v Zagrebu, Elektrokovinó v Mariboru in Institutom Nikole Tesle v Beogradu. Posebno mesto pa predstavljajo posamezne dejavnosti, ki jih je obrat prevzel, oz. akcije, ki jih je vodil, ki pa niso direktno sovpadale z njegovimi osnovnimi nalogami. Naj navedemo samo nekatere:

— Prevzem sekretariata TO (13) — merilni instrumenti Jugoslovanskega elektrotehniškega komiteja (1954)

— Začetek klimatskih preskusov v tovarni (1955)

— Pobuda za izdajanje Poročil Iskre kot priloge Elektrotehniškega vestnika in kot posebna publikacija (1956)

— Organizacija treh strokovnih posvetovanj s področja merilne tehnike ob času razstave SODOBNA ELEKTRONIKA

— Ustanovitev Jugoslovanskega komiteja za električne meritve

— Pobuda za formiranje strokovnih skupin za merjenje električne energije pri Jugoslovanskem elektrogospodarstvu oziroma Združenju distribucijskih podjetij Jugoslavije

— Predlog za pospešitev aktivnosti na področju kvalitete izdelkov in za ustanovitev posebnega oddelka za kvaliteto (1955)

— Pobuda in priprava materiala za razgovor o usklajenem nastopu Iskre na področju merilno regulacijske tehnike (1971)

— Razstava merilne opreme ob času Sodobna elektronika (več kot polovica Iskrinega razstavnega prostora).

Na kraju razmišljanja o delu obrata merilnih naprav v preteklem obdobju samo ena misel: od pogojev dela (program, kadri, prostori, oprema itd.) vsekakor zavisi, kakšen bo obrat v prihodnje, odločilni za njegov nadaljnji razvoj so pa predvsem sodelavci v obratu samem, in to ne glede na položaj, ki ga posameznik ima. To je dragocena izkušnja minulih let.

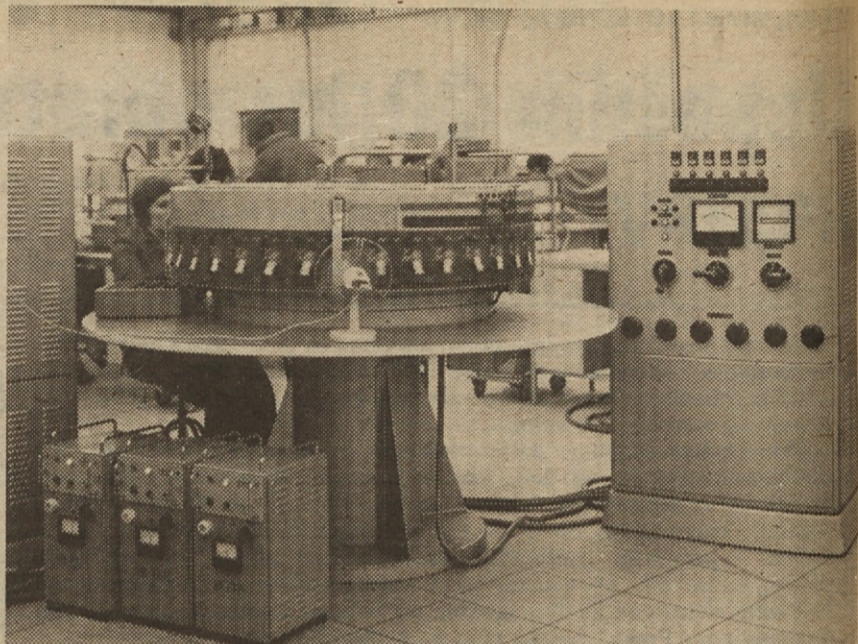
SPECIALIZACIJA POGOJUJE USPEŠNEJŠE DELO

„Zagotavljanje kakovosti elektroindustrijskih proizvodov zahteva razen številnih organizacijskih in tehnoloških ukrepov tudi specialne merilne, preskusne in kontrolne naprave, ki so potrebne tako za vhodno kontrolo materiala, nabavljenih delov in končno kontrolo gotovih proizvodov kot tudi na številnih delovnih mestih v proizvodnji in medfazni kontroli. Izdelava tovrstnih naprav zahteva izpolnitev številnih specifičnih ukrepov, zaradi česar morajo razvijalci in konstrukterji temeljito poznati tako merilno tehniko kot tehnološke pogoje na delovnih in kontrolnih mestih. Merilne naprave morajo izpolnjevati tako merilno — tehnične zahteve kot tudi izsledke študija dela, da je zagotovljena zahtevana točnost ob najmanjšem utrujanju delavca in optimalni izrabi delovnega časa. Hkrati naj bi bile merilne naprave izdelane tudi v skladu s sodobnimi pregledi na industrijsko oblikovanje, da bi tudi v tem pogledu ugodno vplivale na kakovost dela.

V letih svojega dela v oddelku za merilne naprave — čeprav je bil tedaj oddelk še mlad in še ni bilo teh izkušenj, kot jih ima kolektiv danes — je bila skrb vseh, da bi v čimvečji meri izpolnjevali našete zahteve. Specializacija dela, ki smo jo že tedaj uveljavljali je bila pogoj za uspešno delo in napredek oddelka.

V času, ko sem vodil oddelk za merilne naprave, se je ta začel uveljavljati tudi izven matične tovarne, ki ga je ustanovila. Z referati in razpravami smo začeli nastopati na simpozijih in elektronskih posvetovanjih, kjer smo vzbudili veliko zanimanje.

Jugoslovanska strokovna javnost se je na ta način seznanila z našimi razvojnimi in proizvodnimi možnostmi, ki niso zaostajale za mnogimi v tujini.

Specialna naprava za preizkušanje bimetalnega izklopnega avtomata ED 25 je bila izdelana pred 10 leti in jo se danes uspešno uporabljajo.

Mize za umerjanje števcov in številne druge naprave so vzbudile veliko zanimanje, ki je imelo za posledico proizvodnjo merilnih naprav tudi za interese izven Iskre. To je imelo dvojno korist: oddelek in z njim tovarna se je uveljavila na novem zelo specifičnem področju, hkrati pa je izdelava naprav, omogočila boljše izkoriščanje zmogljivosti delavnic ter pocenitev razvoja, saj so se razvojni stroški marsikdaj delili na več naprav.

DANAŠNJE DEJAVNOSTI MERILNIH NAPRAV

Obrat Merilnih naprav se sedaj nahaja v starem „nebotičniku“ v „Iskri — Elektromehaniki“ in ima trenutno 152 sodelavcev. Njegova osnovna naloga je naročanje in izdelava merilne ter kontrolne opreme za potrebe tehnoloških in kontrolnih procesov v OZD. Poleg tega izvaja omenjeni obrat tudi redno servisiranje, preventivne preglede in druge dejavnosti, ki prispevajo k popolnejši opremljenosti OZD z električno merilno in kontrolno opremo.

Naloga so tako tehnično kot tudi v pogledu racionalnosti vsak dan zahtevnejše, kajti izredno hiter razvoj proizvodnih in kontrolnih procesov v proizvodnji se odraža tudi na opremi, ki jo ti procesi zahtevajo in potrebujejo. Obrat ima tudi obveze do kupcev izdelkov naše delovne organizacije. Spremljanje ponašanja določenega izdelka v njegovi „življenjski dobi“ je možno le z ustreznimi napravami in pripravami.

Proizvodni program se je osredotočil na naslednje osnovne skupine:

— splošna električna merilna oprema, — oprema za umerjanje in kontrolo števcov, — elektronska merilna oprema, — merilno-regulacijska oprema z elementi za avtomatizacijo

Značilno za delo v Merilnih napravah je močno nihanje obsega proizvodnje ne samo med posameznimi meseci, ampak tudi med določenimi časovnimi obdobji. Vsaka naprava pomeni praktično nov razvoj, ob tem pa vse aktivnosti, ki so še potrebne za njeno realizacijo. V izdelavo kontrolne naprave se vključijo vsi dejavniki Merilnih naprav: razvoj, GPP, TPD, kalkulacije, terminska služba, skladiščne službe, nabava, razdelilnica, obdelovalnica, kooperantske aktivnosti, montaža, funkcijska kontrola, odprema ter drugi.

Ako analiziramo delo obrata Merilnih naprav, ugotavljamo, da je njihova največja vrednost v tem, da so se razvile v specifični inženiring. Tega ne karakterizira toliko visoki nivo znanstveno-tehničnega profila kot pa aplikacija sodobnih strokovnih dosežkov, oziroma neke vrste KNOW-HOW. To pa pomeni sposobnost v realizaciji „od začetka do konca“. Poleg raziskovalno-razvojnega dela kot nujnega pogoja zajema tudi vsa ostala področja strokovnih dejavnosti, ki so nujna za zaključek katerekoli konkretne naloge.

POMEN SODOBNEGA TESTIRANJA

Ko se kupec odloča za določeno kontrolno napravo, upošteva naslednje zahteve:

— nadzor in kontrola podsestavov, sestavov in izdelkov v najzgodnejši stopnji izdelave, — pocenitev stroškov kontrole, indirektno pa tudi proizvodnje, — izboljšanje samega poteka proizvodnje, — statistično zasledovanje kvalitete, itd.

Glavne težave Merilnih naprav pa so predvsem naslednje:

nabava materiala z dolgimi dobavnimi roki, premalo instrumentarija za obseg in zahtevnost nalog, **investicije** — iztrošeni stroji in premalo obdelovalnih kapacitet zahteva posebno pozornost pri obravnavi plana investicij ter **kadri** — tovrstna dejavnost zahteva strokovnjake raznih profilov z veliko kreativno sposobnostjo. Pridobivanje takih sodelavcev je naša stalna naloga. Tudi ustrezni prostori so nujno potrebni za normalno delo. V tem smislu je bilo doslej storjeno premalo in bo treba v bodoče ukrepati konkretnije.

PERSPEKTIVE ZA BODOČE DELO

V okviru predvidene reorganizacije ZP Iskra bo ostala dejavnost obrata Merilnih naprav nespremenjena. V novi strukturi pa vidimo še večjo odgovornost kolektiva za sprejete obveze. Merilne naprave bodo postale v okviru Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko temeljna organizacija združenega dela.

Dejstvo, da v svetu postajajo čedalje pomembnejši dejavniki energija, surovine, hrana ter zaščita človekovega okolja, hkrati pomeni spremembo v odnosu človeka do narave in vseh blagovnih dobrin. Vse to pomeni še večje presojanje o kvantiteti in kvaliteti posameznih parametrov, s katerimi se srečuje današnji človek. Zato bo pospešeni razvoj merilne tehnike še nujnejši, vzporedno s tem pa seveda tudi vrsta novih postopkov, naprav in sistemov v najnovejši tehnologiji.

Obrat Merilnih naprav gradi svojo perspektivo na merilni tehniki, ki je uporabna za proizvodne in kontrolne procese v domačih tovarnah. Uvajanje novih tehnoloških dosežkov in dviganje učinkovitosti merilne opreme so pomembne naloge pri našem delu. To pomeni povečan dosežek v primarni proizvodnji, kar je hkrati cilj naše skupnosti in posameznika.

POMEMBNOST DOBRIH MEDČLOVEŠKIH ODNOSOV

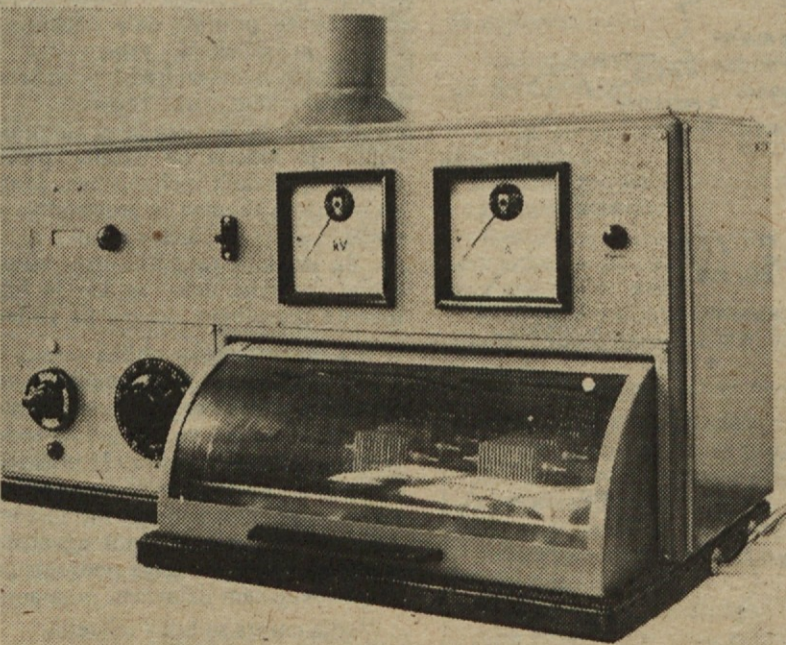
Omenjeni kolektiv pa se lahko pohvali tudi z razgibano družbenopolitično in rekreativno dejavnostjo. Trudi se za dobre medčloveške odnose predvsem z vzbujanjem zavesti ter odgovornosti do dela in kolektiva. S tem pa prispevamo tudi k urejanju zadev na področju discipline.

Svojo 20-letnico praznuje obrat v obdobju uvajanja novih proizvodnih programov v Iskri — Elektromehaniki in to v letu, ko je bilo izdelanih veliko naprav za vse posamezne tovarne. Želeli bi, da bi vsa ta oprema kar najbolje služila svojemu namenu, saj je to neposreden pokazatelj uspešnosti Merilnih naprav.

Ob 20-letnici bo srečanje sodelavcev Merilnih naprav, na katerem se bodo pogovorili o doseženih ciljih in pa o načrtih za svoje bodoče delo.

Ta zapis lahko sklenemo z ugotovitvijo, da je pot Merilnih naprav v zgodovini Iskre zabeležena z velikimi črkami in dejstvi, ki kažejo moč in sposobnost tega kolektiva. Vsem njegovim članom ob tem jubileju iskrene čestitke!

S. S. R. Z. V. B. R.

Naprave za kontrolo selenskih stavkov, katerih proizvodnjo so pred časom v celoti prenesli iz Elektromehanike v trboveljske Polprevodnike.

DOPISUJTE
V ISKRO

PREDLOG sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela – združeno podjetje Iskra

VSEM DELAVCEM ISKRE!

S samoupravnim sporazumom o združevanju v ZP ISKRA smo se delavci sporazumeli med drugim tudi to, da se bodo delovne organizacije v združenem podjetju pričele združevati po branžnem principu (20. in 21. člen), kar ima seveda za nujno posledico tudi ustrezne spremembe in dopolnitve omenjenega samoupravnega sporazuma.

Delo po vprašanju branžnega združevanja je praktično potekalo skozi vse letošnje leto, posebno intenzivno pa od zadnjega zasedanja Skupščine ZP, ki je sprejela izhodišča za branžno organizacijo ISKRE. Družbenopolitične organizacije in akcijskih odbori so spremljali in usmerjali ves ta proces in na svojih sestankih ter zborih oblikovali vrsto stališč do konkretnih vprašanj in predlaganih rešitev.

Odločitve o organiziranju branžnih delovnih organizacij, da prevzamejo del tržnih ter razvojno-raziskovalnih funkcij, ki so bile do sedaj poverjene delovnim organizacijam skupnega pomena (IC in IRI) ter skupnim službam ZP, terjajo določene ustrezne spremembe in dopolnitve posameznih določil samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela ZP ISKRA.

Delovna skupina, zadolžena za pripravo predloga sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju v ZP, je na osnovi pooblastil tega sporazuma, organov upravljanja ZP, sprejetih stališč družbenopolitičnih organizacij do posameznih rešitev in odločitev delavcev TOZD v posameznih delovnih organizacijah branž ter organizacijah skupnega pomena, izdelala predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju v ZP.

Delovna skupina sedaj objavlja besedilo sprememb in dopolnitev tega sporazuma z namenom, da se z njimi seznanijo delavci v združenem delu v ZP ISKRA, njihovi organi upravljanja, družbenopolitične organizacije in vsi drugi organi, da o teh predlogih sprememb in dopolnitev razpravljajo, zavzamejo stališča ter preko organa za usklajevanje stališč izoblikujejo končno besedilo sprememb in dopolnitev, katerega bo Skupščina ZP dala delavcem v združenem delu v ZP ISKRA v odločanje.

Pripominjamo, da predlagane spremembe in dopolnitve urejajo le tista določila samoupravnega sporazuma o združevanju v ZP, ki zaradi branžne reorganizacije podjetja terjajo ustrezne drugačne rešitve.

Predlagane spremembe in dopolnitve same pa temeljijo na stališčih, ki so bila v osnovah že izoblikovana med delavci, ki so razpravljali o branžnem organiziranju. Besedilo samoupravnega sporazuma o združevanju v ZP pa bo moralo v prihodnjem letu doživeti marsikatero spremembo, ki jo bo narekovala nova zvezna in republiška zakonodaja s področja združenega dela, ki bo sprejeta predvidoma do konca leta 1975.

Glede na določila samoupravnega sporazuma o združevanju v ZP ISKRA (171. člen) in stališča, sprejeta pri branžnem organiziranju delovnih organizacij ISKRE, mora združeno podjetje s 1.1.1975 že pričeti s poslovanjem kot sestavljena organizacija združenega dela, katere integralni deli so po branžah organizirani v delovne organizacije, kar ima za posledico drugačno organiziranje in statusne spremembe pri tržni in razvojno-raziskovalni dejavnosti ter skupnih službah ZP.

Predlagamo za sklepanje o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju v ZP naslednji časovni raspored:

1. Obravnava predloga sprememb in dopolnitev ter dajanje pismenih in obrazloženih pripomb do 20.12.1974.
2. Usklajevalni postopek 20. in 21.12.1974
3. Sprejemanje končnega besedila predloga sprememb in dopolnitev v Skupščini ZP 23.12.1974
4. Javna objava končnega besedila predloga sprememb in dopolnitev 25.12.1974
5. Odločanje v TOZD o predlogu, sprejemanje in pooblastitev dveh podpisnikov sporazuma za delovno organizacijo od 25. do 31. 12. 1974

PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽEVANJU V SESTAVLJENO ORGANIZACIJO ZDRUŽENEGA DELA ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA

Začetek uvoda se spremeni in glasi: „Na podlagi 34. in 38. člena Ustave SFRJ in 36. ter 40. člena Ustave SRS ter na podlagi 51. in 52. člena Zakona o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register in ob spoznanju ter z namenom, da le z združenim ...“

Zadnja alineja uvoda se spremeni in glasi: – možnost nenehne gospodarske rasti delovne skupnosti ISKRE, osebne in družbenega standarda vseh delavcev, združenih v tej delovni skupnosti so se delavci TOZD v sestavi delovnih organizacij (v nadaljevanju: podpisnice):

– odločili, da se preko delovnih organizacij združijo v SOZD ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA in sklenejo naslednje ...

I. Uvodne določbe
Vsi členi od 1 do 4 ostanejo nespremenjeni.

II. Pravni položaj
Člen 5 se spremeni in glasi: „Združeno podjetje ISKRA (v nadaljnjem besedilu: Združeno podjetje) je sestavljena organizacija združenega dela in pravna oseba s sedežem v Ljubljani, Trg revolucije 1.“

Člen 6 se spremeni in glasi: „Firma združenega podjetja je: ISKRA – združeno podjetje elektrokovinske industrije Ljubljana, z o.sub. o.“

Skrajšana firma je: ISKRA – z.p. Ljubljana z o.sub. o.
Firma v angleškem jeziku je: ISKRA – Z. P. Ljubljana, Yugoslavia.
Zadnji stavek ostane nespremenjen.

Členi 7, 8 in 9 ostanejo nespremenjeni.

Vneseta se nov naslov in pripadajoči člen 9. a

„Poslovni predmet“

Poslovni predmet ZP ISKRA je: – sklepanje dolgoročnih sporazumov in okvirnih pogodb za izvajanje raziskovalne dejavnosti, njeno financiranje in uporabo raziskovalnih rezultatov, za katere obstoja interes SOZD kot celote;

– sklepanje dolgoročnih pogodb o poslovno-tehničnem sodelovanju;

– sklepanje pogodb, ki so v interesu vseh podpisnic:

- uveljavljanje pravic in industrijske lastnine in patentna zaščita;
- pravni promet za delovne skupnosti SOZD;
- bančni posli.

Člen 10 ostane nespremenjen.

Člen 11

Predzadnja in zadnja vrsta drugega odstavka se spremenita in glasila: „... le na podlagi soglasja vseh podpisnic.“

Člen 12 se spremeni in glasi:

„Podpisnice prevzamejo subsidiarno odgovornost za obveznosti ZP, ki izvirajo iz predmeta poslovanja do višine prispevka vsake od njih v sklad skupnih rezerv ZP, ki je določen z vsakoletnim gospodarskim planom ZP.“

Člen 13

Ostaneta prvi in drugi odstavek, vse ostalo besedilo se črta.

Člena 14. in 15. ostaneta nespremenjena.

III. Organizacija Združenega podjetja

Člen 16 – prvi odstavek se spremeni in glasi:

„ZP sestavljajo delovne organizacije in delovne skupnosti skupnega pomena ZP.“

Člen 17

Spremeni se drugi odstavek in glasi: „Delovne organizacije stopijo v medsebojna poslovna razmerja in poslovna razmerja z delovnimi skupnostmi skupnega pomena ZP v skladu z določbami tega sporazuma in drugih sporazumov in aktov ZP.“

Člena 18 in 19 ostaneta nespremenjena.

Člen 20 – se v celoti spremeni in glasi:

„Proizvodne delovne organizacije opravljajo prodajo izdelkov na domačem trgu same. S tem prevzamejo odgovornost tudi za vzporedne dejavnosti kot so: servisiranje, montaža, inženiring dejavnost, ekonomska propaganda in druge dejavnosti, s katerimi se zahteva uspešna izvedba prodaje. Pri tem se obvezno poslužujejo tržnih mehanizmov, ki so za tržne funkcije trajnega pomena organizirani v ISKRA – COMERCE.“

Členi 21, 22, 23 in 24 ostanejo nespremenjeni.

Člen 25 se spremeni in glasi:

„Skupne službe ZP so organizacije skupnega pomena in organizirane kot delovne skupnosti.“

S samoupravnimi sporazumi med delovnimi skupnostmi Skupnih služb in podpisnicami tega sporazuma se posebej določijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v teh delovnih skupnostih in podpisnicami.

Ti sporazumi morajo biti v skladu z določili tega samoupravnega sporazuma.“

Členi od 26 do 34 se črtajo.

Namesto njih se vnesejo novi členi 26a, 27a, 28a in 29a.

„ISKRA – Inštitut za produktivnost dela in metrologijo“

Člen 26 a

Inštitut za produktivnost dela in metrologijo (v nadaljevanju: Inštitut) je delovna organizacija skupnega pomena, ki jo ustanovijo podpisnice zaradi doseganja naslednjih ciljev:

- izpopolnjevanje organizacije dela zaradi doseganja čimvečje produktivnosti dela in izvedbe ustavnega določila o nagrajevanju po delu,
- zasledovanje in ugotavljanje kvalitete proizvodov podpisnic,
- izdajanje atestov za izdelke podpisnic in za izdelke drugih firm.

Inštitut deluje samostojno, vendar pa mora biti njihova dejavnost v skladu s programi združenega podjetja in s tem sporazumom.

Člen 27a

Podpisnice samoupravnega sporazuma soglašajo, da Inštitut opravlja naslednje dejavnosti:

- A. Biro za industrijski inženiring:
 - razvoj sistemov študija dela
 - proučevanje organizacije dela in uvajanje sodobnih metod organizacije dela
 - študije in priprava sistemov za vrednotenje dela.
 - B. Inštitut za metrologijo:
 - preizkušanje prototipov
 - preizkušanje izdelkov redne proizvodnje
 - ugotavljanje zanesljivosti izdelkov
 - razvoj in organiziranje postopkov za ugotavljanje kvalitete in zanesljivosti izdelkov
 - vzdrževanje banke podatkov o kakovosti in zanesljivosti izdelkov
 - atestiranje izdelkov, atestiranje merilnih naprav in pripomočkov
 - izdajanje odobritev za uporabo elementov v izdelkih Iskre
 - sodelovanje z domačimi in tujimi inštitucijami v imenu ZP.
- Za te dejavnosti mora biti izdelan vsakoletni program, ki ga sprjme skupščina ZP po predhodnem soglasju podpisnic.

Člen 28a

Za dejavnosti, ki jih inštitut opravlja za posamezne podpisnice, sklepa z

njimi posebne sporazume ali konkretne pogodbe, ki morajo upoštevati načela urejanja medsebojne ekonomske in poslovne povezanosti, kakor:

- skupno vrednotenje storitev, ki jih Inštitut opravlja za podpisnice
- merila za delitev dohodka, ki ga je Inštitut ustvaril s svojim delom
- določila v pogledu kvalitete storitev, financiranja in rokov – določila za vlaganje sredstev v širjenje kapacitet
- merila za stimulacijo za doseganje čimboljših delovnih rezultatov.

Člen 29a

Storitve iz svoje dejavnosti lahko Inštitut opravlja in prodaja naročnikom izven združenega podjetja samo v primerih, ko obseg teh dejavnosti ne gre v škodo izvajanja in ureditve osnovnih obveznosti Inštituta do podpisnic in da to ni v nasprotju s poslovno politiko združenega podjetja.“

Člen 35 – v tem členu se črta 4. in 5. odstavek.

Člena 36 in 37 ostaneta nespremenjena.

Člen 38 – peta alineja se spremeni in glasi:

– opravljanje zastopniških poslov, posredovanje v zunanjetrgovinskem prometu, skladiščenje blaga ter opravljanje carinskih in špediterskih poslov.“

Členi 39, 40, 41 in 42 ostanejo nespremenjeni.

Členi 43 do 58 sicer ostanejo nespremenjeni vendar se prenesejo pod poglavje: „Skupne službe ZP“.

Členi 59 – 61 se črtajo, vnesejo pa se novi členi in novo poglavje: „Poslovne stavbe“ z naslednjim tekstom:

„Poslovne stavbe“

Člen 59a

ISKRA – Poslovne stavbe je delovna organizacija, ki jo podpisnice ustanavljajo zaradi vzdrževanja in poslovanja s skupnimi poslovnimi stavbami podpisnic za katere se podpisnice tako dogovorijo s posebnim samoupravnim sporazumom.

Člen 60a

Predmet poslovanja ISKRA – Poslovne stavbe je:

- investicijsko vzdrževanje poverjenih poslovnih stavb
- izvajanje investicijskih del na skupnih poslovnih stavbah
- tekoče vzdrževanje poslovnih stavb, s pripadajočimi instalacijami, napravami in inventarjem v dogovorjenem obsegu
- zagotavljanje gostinskih, transportnih, poštnih in drugih servisnih storitev v dogovorjenem obsegu

Člen 61a

S samoupravnim sporazumom, ki ga podpisnice sklenejo z ISKRA – Poslovne stavbe, se določijo in konkretizirajo naslednja načela, s katerimi se ureja medsebojna ekonomska in poslovna povezanost:

- skupno vrednotenje storitev
- skupno določanje meril za delitev dohodka
- skupno določanje kvalitete storitev
- načina financiranja in rokov
- skupno določanje meril za vlaganje sredstev v širjenje materialne osnove dela
- skupno določanje meril za stimulacijo za doseganje čimboljših rezultatov dela.“

Člen 62 – črta se drugi odstavek in se doda novo besedilo:

„Podpisnice so sporazumne, da se za opravljanje skupnih funkcij ustanovijo naslednje skupne službe ZP: – Sekretariat skupščine ZP ISKRA – Skupne službe poslovnih organov ZP ISKRA – ISKRA – Center za organizacijo in poslovni informacijski sistem – ISKRA – Služba za kompleksno tehnično dokumentacijo – ISKRA – Služba za industrijsko lastnino – ISKRA – Tehnična knjižnica – ISKRA – Služba stipendiranja – ISKRA Splošni sektor Skupnih služb, ki tvori delovno skupnost Skupnih služb ZP ISKRA ter

- ISKRA – Banka
- ISKRA – Počitniška skupnost
- ISKRA – Glasilo,

ki pa so vsaka zase organizirane kot delovna skupnost.“

Dodajo se nova poglavja in novi členi:

„Sekretariat skupščine“

Člen 62a

Sekretariat skupščine je strokovna služba, potrebna za delovanje skupščine, njenih kolektivnih izvršilnih organov, za odbor za samoupravni nadzor ter predsedstvo skupščine, in izvaja opravila potrebna za organizacijo in delovanje teh organov, daje pravna in druga pojasnila, oziroma posreduje in privablja stališča in mnenja drugih organov in služb, posreduje informacije o delu upravnih organov, sodeluje z družbenopolitičnimi organizacijami zaradi usklajenosti delovanja in izvajanja sprejetih odločitev in opravlja druge naloge po navodilih predsednika skupščine.

V sekretariatu skupščine deluje skupščinska pisarna, ki opravlja administrativno-tehnična opravila za organe upravljanja ZP in družbenopolitične organizacije. Delo sekretariata skupščine vodi sekretar, ki ga imenuje skupščina in je njej odgovoren.

Člen 62b

Podpisnice poverjajo Skupnim službam poslovnih organov ZP naslednje dejavnosti:

1. V področju za marketing: vodenje, usmerjanje in nadzor nad delom tržnih funkcij, ki so bistvene pomena za zagotovitev učinkovitosti in enotnega nastopa združenega podjetja na tržišču.

2. V področju za inovacije: analiza, pospeševanje in koordiniranje inovacijskih procesov, t.j. raziskovalne dejavnosti in uporabe njenih dosežkov v ISKRI, inovacijske prognoze; skrb za odnose z raziskovalno skupnostjo in drugimi ustreznimi domačimi in tujimi asociacijami ter razvijanje sistemov financiranja, vrednotenja in interne organiziranosti inovacijske dejavnosti.

3. V področju za organizacijo: dejavnosti v zvezi z uveljavljanjem poslovnega in samoupravnega sistema v združenem podjetju, usmerjanje in koordiniranje razvoja poslovnega in informacijskega sistema ter obdelave podatkov za združeno podjetje.

4. V področju za kvaliteto in zanesljivost: dejavnosti v zvezi z akcijami za dvig ravni kvalitete in zanesljivosti izdelkov.

5. V področju za ekonomiko: dejavnosti v zvezi z načrtovanjem gospodarskega razvoja ZP, ekonomske analize in vrednotenje projektov.

6. V področju za stike z javnostjo: zagotavljanje javnosti dela in poslovanja združenega podjetja ter usmerjanje institucionalne propagande in protokol.

7. Sekretariat: splošne in pravne posle, dejavnosti v zvezi z načrtovanjem razvoja kadrovske strukture, razvoja enotnih načel politike nagrajevanja, izobraževanja, stipendiranja in družbenega standarda ter rekreacije, varstvo pri delu, dejavnosti družbene samozaščite.

ISKRA – Center za organizacijo in poslovni informacijski sistem

Člen 62c

Podpisnice poverjajo v Centru za organizacijo in poslovni informacijski sistem:

- analizo in sintezo organizacijskega sistema ZP, delovnih organizacij in TOZD,
- uveljavljanje organizacijskih sprememb ZP,
- razvoj metod oblikovanja informacij za odločanje pri planiranju, ureditvi in kontroli planov,
- razvoj in aplikacije statističnih metod poslovnega odločanja, operacijskih raziskav, mrežnega planiranja, grafičnega in matematičnega modeliranja, linearnega programiranja,
- računalniško programiranje za avtomatizacijo poslovnih procesov in izobraževanje programerskega kadra
- konstrukcije in vzdrževanje informacijskega sistema ZP za zagotavljanje tistih informacij za odločanje v delovnih organizacijah in TOZD, ki izhajajo iz stanja celotnega ZP
- tekoče obdelave podatkov in priprava informacij za poslovni proizvodni sistem.

ISKRA – Služba za kompleksno tehnično dokumentacijo

Člen 62d

Podpisnice poverjajo tej službi: skrb za zagotovitev skupnega sistema tehničnih standardov, industrijske

dokumentacije, klasifikacije in oštevilčenja, s ciljem zmanjševanja stroškov proizvodnje in poslovanja ter izboljšanja kvalitete.

ISKRA - Služba za industrijsko lastnino

Člen 62d

Podpisnice poverjajo tej službi skrb za pridobitev in obrambo pravic industrijske lastnine ter pospeševanje inventivne dejavnosti v ZP.

ISKRA - Tehnična knjižnica

Člen 62e

Podpisnice poverijo tej službi: vzdrževanje, posredovanje in razvijanje skupne tehnično informativne dokumentacije kot predloge za spremljanje tehnološkega in ekonomskega razvoja v svetu in hitrejšega prenosa inovacij v proizvodnjo.

ISKRA - Služba štipendiranja

Člen 62f

Podpisnice poverjajo tej službi: administrativno tehnična opravila v zvezi s podeljevanjem in obračunavanjem štipendij v okviru enotne štipendijske politike ZP.

Splošni sektor Skupnih služb

Člen 62g

Splošni sektor Skupnih služb opravlja naslednje dejavnosti za potrebe vseh delovnih skupnosti Skupnih služb ZP: strokovna opravila v zvezi s personalnimi, finančnimi, organizacijskimi in drugimi splošnimi zadevami.

Glasilo ISKRA

Člen 62h

Zaradi zagotavljanja informiranosti delavcev ZP o vseh zadevah skupnega pomena in o bistvenih zadevah poslovanja ZP, ustanovijo podpisnice delovno skupnost Glasilo Iskra, ki skrbi za redno izdajanje tednika Iskra, glasila delovnih kolektivov ter drugih občasnih publikacij ZP.

Člen 62i

Podpisnice se zavezujejo, da bodo brezplačno dostavljale časopis vsem zaposlenim delavcem, upokojevcem, štipendistom in delavcem na odsluženju vojaškega roka.

Člen 62j

Glasilo ima svoje splošne akte, ki jih sprejme skupščina ZP. Glasilo ima organ upravljanja časopisni svet in za izvajanje sprejete zasnove časopisa uredniški odbor ter glavnega in odgovornega urednika Glasila, ki jih vse imenuje skupščina ZP. Notranjo organizacijo Glasila urejajo splošni akti, ki morajo biti v skladu s tem sporazumom in splošnimi akti skupščine ZP.

Člen 62k

Glasilo se financira iz dohodka od prodanih izvodov časopisa.

Za temi členi se vstavi poglavje ISKRA - Banka s členi 43 do vključno 58, ki ostanejo v nespremenjenem tekstu.

Člen 63 se črta, ker to problematiko ureja člen 67a.

Člen 64 ostane nespremenjen, vendar po zaporedju spada za člen 67a.

Sledi nov podnaslov: „Počitniška skupnost“, ki se nadaljuje s členom 65.

Člen 65, ostane nespremenjen.

V členu 66 se besedilo spremeni in glasi:

„Delo Počitniške skupnosti organizira in vodi upravnik Počitniške skupnosti, ki ga imenuje svet Počitniške skupnosti na podlagi javnega razpisa.

„Notranjo organizacijo Skupnih služb urejajo splošni akti, ki morajo biti v skladu s tem sporazumom. Splošne akte sprejmejo sveti delovnih skupnosti, nanje pa daje soglasje skupščina združenega podjetja.“

Za členom 67 se vstavi

Člen 67a

Delovne skupnosti zastopajo njihovi poslovodni organi, delovna skupnost Skupnih služb ZP zastopa generalni sekretar ZP.

Poglavje Šolski center in člen 68 ostaneta nespremenjena.

IV. MEDSEBOJNI EKONOMSKI ODNOSI

Členi od 69 do vključno 78 ostanejo nespremenjeni.

Členi 79 do vključno 84 ostanejo nespremenjeni.

Člen 85

V prvem odstavku se konec zadnjega stavka črta: „...ki jih predloži IRI.“

Člen 86 ostane nespremenjen.

Za čl. 86 se vstavi nov podnaslov: „Združena sredstva za financiranje skupnih služb poslovodnih organov ZP.“

Člen 87

Začetek prvega odstavka se spremeni in se glasi:

„Za financiranje posameznih dejavnosti skupnih služb poslovodnih organov združujejo temeljne organizacije...“

Drugi odstavek se spremeni in glasi:

„Predlog izdelata področni kolegij generalnega direktorja ZP.“

Vstavita se nova člena:

Člen 87a

Določila člena 87 veljajo smiselno tudi za sekretariat skupščine ZP.

Člen 87b

Podpisnice se zavezujejo, da bodo pri združevanju sredstev za financiranje dejavnosti posameznih skupnih služb ZP upoštevale tudi sredstva, potrebna za financiranje dejavnosti splošnega sektorja skupnih služb ZP.“

Člen 88

Besedilo ostane nespremenjeno.

Člen 89

Besedilo v oklepaju prvega odstavka se črta.

Poglavje: Sredstva organizacij skupnega pomena

Spremeni se podnaslov, ki se pravilno glasi:

„A. Inštitut za produktivnost dela in metrologijo.“

Člen 90

Prvi odstavek se spremeni:

„Sredstva za poslovanje Inštituta za produktivnost in metrologijo (v nadaljevanju: inštitut) se formirajo na osnovi realiziranih naročil.“

prva alineja se črta

druga alineja se spremeni in se začete glasi:

„... iz notranjih in zunanjih namenskih...“

Člen 91

V tem členu se črtata besedi:

„Raziskovalni“ in v zadnji vrsti „Raziskovalnega“ in beseda „združenih“, ki se nadomesti z besedo „namenskih“.

Člen 92

Črtata se besedi: „Raziskovalnemu“ in „Raziskovalnega.“

Člen 93

V četrti in zadnji vrsti se črtata besedi: „Raziskovalni“ in „Raziskovalnim“.

Člen 94

V peti vrsti in sedmi se črtata besedi: „Raziskovalni“ in „Raziskovalnega“.

Člen 95

Črta se beseda „Raziskovalni“.

B. ISKRA COMMERCE

Člen 96

Točka f) se spremeni in se glasi: „f) provizija za predstavniško, zastopniško in akvizicijsko dejavnost na domačem trgu.“

Členi od 97 do vključno 99 se ne spremenijo.

C. Banka združenega podjetja

Člen 100 se ne spremeni.

Dodasta se nova točka in nov člen: „D. Glasilo

Člen 100a

Glasilo se financira od prodanih izvodov časopisov.

Točka D se spremeni v točko E in se glasi:

„E. Počitniška skupnost združenega podjetja.“

Člen 101 ostane nespremenjen.

Točka E se spremeni in se glasi: „F. Center za organizacijo in poslovni informacijski sistem“

Člen 102 se spremeni in se glasi:

„Center se financira s prispevki podpisnic za opravljanje sistemskih nalog in plačil za konkretne naloge, ki jih Center opravlja za posamezne zainteresirane podpisnice.“

Poglavje V.

s členi od 103 do vključno 107 ostane nespremenjeno.

Poglavje VI.

s členi 108 do vključno 112 ostane nespremenjeno.

Poglavje VII.

Člen 113

Drugi odstavek se spremeni in se glasi:

„Vsaka temeljna organizacija združenega dela je dolžna, da v lastnem in skupnem interesu ustrezno organizira in razvija raziskovalno dejavnost kot temelj za svoj programski in tehnološki napredek ter da pospešuje izumiteljsko, novatorsko in drugo inventivno dejavnost v največji možni meri. Pri teh svojih naporih se neposredno povezujejo z ustreznimi skupnimi službami ZP.“

Členi 114, 115, 116

ostanejo nespremenjeni.

Člen 117

se spremeni in glasi:

„Podpisnice se obvezujejo, da se prek službe za industrijsko lastnino medsebojno tekoče obveščajo o rezultatih svoje inovacijske dejavnosti in si tako tudi omogočajo njihovo uporabo.“

Člena 118 in 119 ostaneta nespremenjena.

V členu 120 se črtajo besede „v Raziskovalnem inštitutu“.

Člen 121 ostane nespremenjen.

Poglavje VIII.

Členi 122, 123, 124 ostanejo nespremenjeni.

Referendum

Člen 125: črta se zadnji del: „ki v svojem sestavu nimajo temeljnih organizacij združenega dela.“

Člen 126

Prva alineja se glasi:

„... samoupravni sporazum o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov.“

Člen 127

ostane nespremenjen.

Člen 128 se črta.

Člena 129 in 130 ostaneta nespremenjena.

Pri členu 131 se pri točki 2. črta:

ORGANIZACIJSKE ENOTE V ZPI

(po predlogu sprememb samoupravnega sporazuma)

12/12/74

„d)“ in „e)“, pri točki f) pa se alineja glasi:

„... k temeljnim splošnim aktom delovnih skupnosti skupnih služb združenega podjetja.“

Členi 132, 133 in 134 ostanejo nespremenjeni.

Pri členu 135 se v zadnjem odstavku črta prva alineja.

Doda se nov:

Odbor za samoupravni nadzor

Člen 135a

Odbor za samoupravni nadzor je poseben organ samoupravne delavske kontrole, ki nadzira izvajanje samoupravnega sporazuma in drugih splošnih aktov, družbenih dogovorov, izvajanje sklepov delavskih organov upravljanja, poslovodnih organov, uresničevanje delovnih in samoupravnih pravic delavcev, organov in služb organizacije; odgovornega, družbeno in ekonomsko smiselnega uporabljanja sredstev; uveljavljanje in zaščita pravic delavcev v medsebojnih odnosih v združenem delu; obveščanje delavcev o vprašanih, pomembnih za odločanje in kontrolo v organizaciji združenega dela in za uveljavljanje drugih samoupravnih pravic in dolžnosti ter interesov delavcev v združenem delu.“

Člen 136

se spremeni in se glasi:

„Kolegijski izvršilni organi štejejo po enajst članov.“

Doda se nov

„Člen 136a

Odbor delavske kontrole šteje 11 članov, ki jih neposredno izvolijo delavci na svojih zborih.

Mandatna doba članov odbora je enaka kot za člane skupščine.“

Členi 137, 138, 139, 140, 141, 142 ostanejo nespremenjeni.

Člen 143

se črta.

Členi od 144 do vključno 150 ostanejo nespremenjeni.

Člen 151

V prvem stavku se črtajo besede: „kolegijskih in individualnih“

Podnaslov se spremeni in se glasi:

„Kolegijski poslovodni organ združenega podjetja“.

Člen 152

V prvem stavku se črta „individualni“ in se pravilno glasi:

„Kolegijski poslovodni organ imenuje...“

Člen 153

Prvi odstavek se spremeni in se glasi:

„Predsednik kolegijskega poslovodnega organa je generalni direktor, ki ima naslednje pristojnosti:“

Člen 154

se spremeni in spremljen glasi:

„Poleg generalnega direktorja so člani kolegijskega poslovodnega organa še direktorji področij za:

— marketing, finance, inovacije, organizacijo, kvaliteto in zanesljivost, ekonomiko, stike z javnostjo in generalni sekretar.“

Člen 155

Prva vrsta se spremeni in se glasi:

„Člani kolegijskega poslovodnega organa so odgovorni:“

Člen 156 se črta

Člen 157 ostane nespremenjen.

Dodasta se nova člena s podnaslovom: „Področni kolegiji.“

Člen 157a

Področni kolegiji so organizirani zaradi zagotavljanja in izvajanja skupne poslovne politike.

Področne kolegije sestavljajo po položaju odgovorni nosilci ustreznih poslovnih funkcij v delovnih organizacijah in delovnih skupnostih ZP.

Področni kolegij sklicuje in vodi pristojni direktor področja kolegijskega poslovodnega organa ZP.

Člen 157b

Generalni direktor sklicuje in vodi področni kolegij glavnih direktorjev proizvodnih delovnih organizacij - industrij.“

Členi od 158 do vključno 162 ostanejo nespremenjeni.

V členu 163 se druga alineja glasi:

„... razrešitev poslovodnih organov.“

Člen 164 ostane nespremenjen.

Členi od 165 do vključno 171 ostanejo nespremenjeni.

Člen 172 se spremeni in glasi:

„Ta sporazum velja od dneva, ko je bil sprejet na zadnjem zboru delavcev TOZD podpisnic.“

Člen 173 ostane nespremenjen.

Člen 174 se črta in se spremljen glasi:

„S prenosom komercialnih in raziskovalnih dejavnosti iz IC in IRI v proizvodne DO - industrije se na temelju delitvene bilance izvrši tudi prenos pripadajočih sredstev, virov, pravic in obveznosti.“

Pod sredstvi, viri, pravicami in obveznostmi so mišljena predvsem:

— osnovna sredstva, poslovni inventar, zaloge reprodukcijskega materiala, inventarja, trgovskega blaga, terjatve do eksternih kupcev, terjatve iz danih stanovanjskih posojil, terjatve iz naslova na kredit od prodajnih stanovanj, razpolagalna pravica nad stanovanji, ki jih zasedajo delavci na dan uveljavitve sporazuma, prosta amortizacija stanovanjskih hiš, sredstva rezervnega sklada, namenska izločena sredstva kot so: vplačani deli bankam, oročena sredstva bankam, prispevek za energetiko, posojilo za nerazvita področja, obvezni depozit za investicije, dani krediti gospodarskim organizacijam in posameznikom, dani sanacijski krediti TOZD in vložena sredstva v skupno poslovanje; druga bilančna aktiva, krediti za osnovna sredstva, dolgoročni in srednjeročni krediti za obratna sredstva, kratkoročni krediti za obratna sredstva, sklad skupne porabe, poslovni sklad, obveznosti do dobaviteljev za osnovna in obratna sredstva, druga bilančna pasiva.

Pravni nasledniki vseh prenešenih obveznosti in pravic iz prejšnjega odstavka so tiste organizacije združenega dela, ki so te obveznosti in pravice prevzele na osnovi delitvene bilance.“

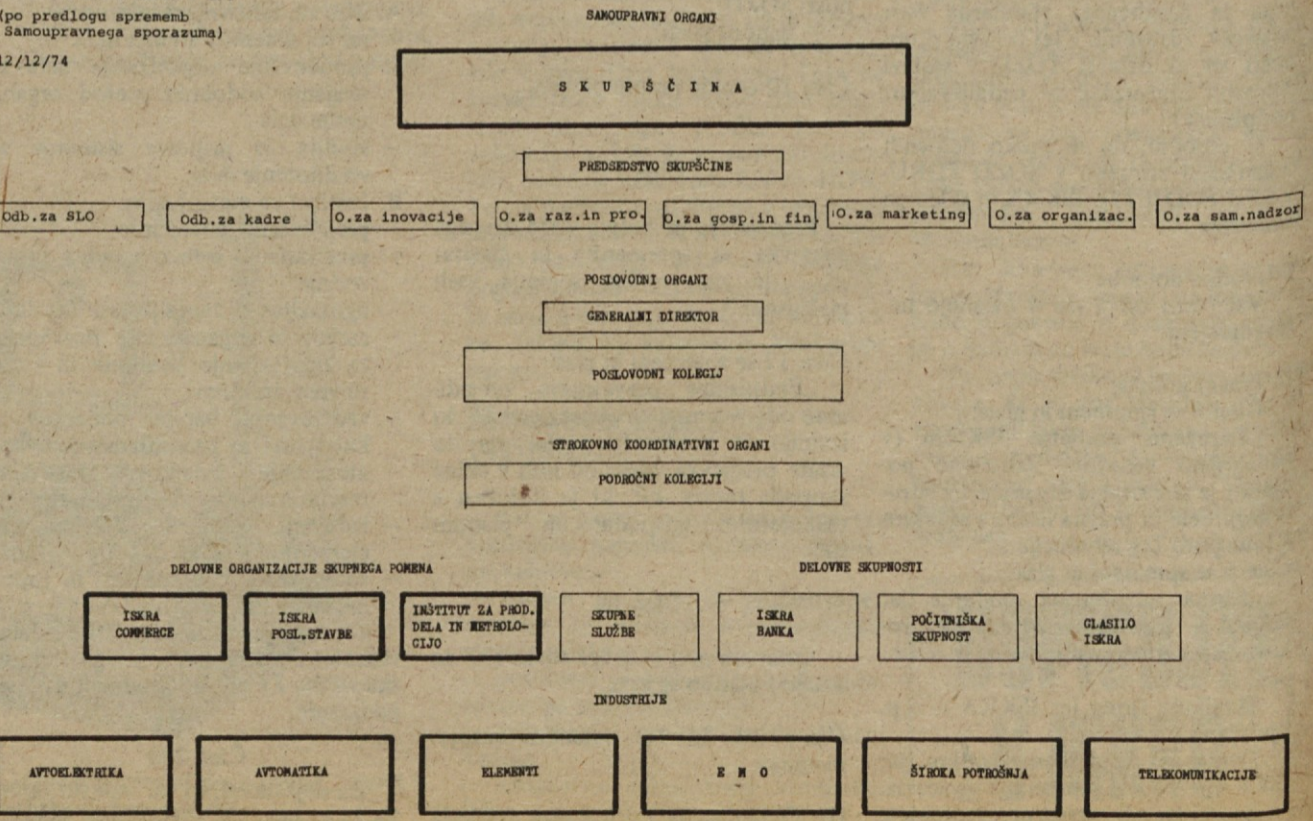
Člen 175 ostane nespremenjen.

Člen 176 ostane nespremenjen.

Člena 177 in 178 se črtata.

Člena 179 in 180 ostaneta nespremenjena.

DELOVNA SKUPINA

Tudi na Pržanu lepo proslavili dan republike

Člani kolektiva TOZD Avtomatika na Pržanu so 28.11. ob 12,30 do zadnjega kotička napolnili dvorano obratne menze. Predsednik DS Drago Rozman je pričel proslavo dneva republike s slavnostnim govorom. V njem nas je spomnil na zgodovinske prelomnice in pomnike naše NOV. Tako je 29. november plod boja in žrtev, hkrati pa tudi dan, ko sta se začela razvijati naša samoupravna družba in vsesplošni napredek. Zato je prav, da ga proslavimo in praznujemo.

V nadaljevanju je Drago Rozman opisal doseganje uspehe naše TOZD in omenil, da nas čakajo še velike naloge, posebno sedaj pri združevanju in samoupravnih dogovorih. Pri tem ne sme nihče ostati ob strani.

Po zaključku slavnostnega dela proslave nam je mladinka Dragica Sterk napovedala nadaljevanje programa ter nam predstavila skupino recitatorjev z osnovne šole „Franca Rozmana-Staneta“ pod vodstvom Mare Štular. Omenjena skupina nam je s svojim izvajanjem živo prikazala našo borbeno pot in življenje heroja Staneta. Skupina vojakov iz vojašnice „Borisa Kidriča“ iz Šentvida je nato poskrbela za veselejši del proslave. K temu moramo pripomniti, da kolektiv Avtomatike prek svojih družbenopolitičnih organizacij vzdržuje tesne stike z bližnjo vojašnico in osnovno šolo. S skupno prizadevnostjo jim je uspelo pripraviti že več prijetnih prireditev, kakršnih si želimo tudi v bodoče.

K uspešnosti proslave pa so velik delež prispevali tudi športniki – tekmovalci.

Le-ti so za 29. november priredili v tovarni tudi tekmovanja za prehodni pokal osnovne organizacije sindikata. Tako sta Ranko Cukrov (ki je odgovoren za šport in rekreacijo pri OOS) in predsednik sindikata Boško Jovičević lahko podelila priznanja udeležencem – tekmovalcem v malem nogometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, streljanju, šahu in kegljanju.

Končni rezultat za prehodni pokal pa je takle:

1. vzdrževanje – orodjarna
2. proizvodnja
3. tehnično-gospodarski oddelki
4. služba kontrole kvalitete

Tekmovanja se je udeležilo 105 delavcev, kar pomeni, da je tekmoval vsak 6. zaposleni v tovarni. Omeniti pa bi želeli preslabo udeležbo žena in mladink. Te glede na majhno število prijavljenih niso sodelovale v skladu z našimi pričakovanji, čeprav jih je v tovarni več kot polovica. Vendar pa so kljub temu in kljub skupnemu tekmovalstvu z moškimi dosegle dobre rezultate.

R. K.

Prehodni pokal za letošnje najboljše.

ISKRA – ELEKTROMEHIKA. KRANJ

Delavska kontrola

22.11. so člani odbora samoupravne delavske kontrole Elektromehanike na svoji seji obravnavali pregled 9-mesečnega obračuna in obravnavo sprejetih ukrepov, nadalje pregled odločitev organov upravljanja v TOZD, obravnavali pa so tudi razne druge zadeve.

Ko je predsednik odbora tov. Hinko Mezek podal poročilo o devetmesečnem obračunu Elektromehanike, kjer je prikazana izguba v višini 40.459.858 din, je odbor obravnaval uspešnost po posameznih TOZD ter sklepe seje poslovnega odbora in delavskega sveta za izboljšanje stanja.

Odbor je nato v svojih sklepkih ugotovil, da so bili rezultati poslovanja po posameznih TOZD obravnavani pomanjkljivo (saj v glavnem obravnavajo le plan proizvodnje) in da ni nobenih pomembnejših konkretnih ukrepov za izboljšanje stanja. Zato je predlagal, da posamezne TOZD pregledajo asortiman in z enostavnejšimi metodami kalkuliranja ugotovijo rentabilnost posameznih izdelkov ter možnost uskladitve prodajnih z višjimi cenami repromateriala. Odbor meni, da uskladitev oziroma formiranje prodajnih cen ne more biti le trenuten ukrep, ampak da je treba to spremljati kontinuirano.

Direktorji TOZD oziroma odgovorne službe naj podajo predlog, kaj lahko storijo same TOZD, oziroma kakšni ukrepi so že bili izvedeni za izboljšanje stanja. Organi upravljanja po TOZD morajo biti pravilno informirani.

Odbor bo posredoval posameznim predsednikom DS in UO v obravnavo zastoje in nadure. Meni namreč, da so med temi postavkami neskladja. Prav tako zahteva obravnavo strokovne reprezentance ter dnevnih prevozov po TOZD.

Odbor nadalje zahteva izdelavo analize v zvezi z zaposlovanjem po TOZD in izkoriščanjem časa. Le na podlagi takih analiz je možno dajati določene zaključke.

Želi dobiti tudi odgovor na vprašanje, zakaj je prepovedana prodaja nekaterih vrtnih strojev in zakaj ni rezervnih delov zanje.

Prosi za pojasnilo v zvezi z izpolnjevanjem pogodb med OZD Iskra-Commerce ter Elektromehanike in zakaj zaloge v izvoznih skladiščih bremenijo le slednjo.

Odbor je nato ocenil delovanje samoupravnih organov po TOZD in sprejel naslednje sklepe:

1. Člani DS TOZD na seje ne morejo hoditi popolnoma nepripravljeni, ker jim ni reprezentirano gradivo.

2. Delovanje UO (upravnih odborov) po TOZD ni zadovoljivo, zato naj bodo pregledani zapisniki teh sej.

3. Delavski sveti po TOZD in UO naj bolj kompleksno obravnavajo poslovanje (ne samo plane proizvodnje, marveč tudi zaposlenost, plane nadur, delitev dohodka, uspešnost poslovanja).

Odbor je obravnaval odgovore na vprašanja o delavski restavraciji. Člani odbora so mnenja, da naj cene preveri odbor za družbeni standard. Nadalje ugotavlja, da čakanje na malico predstavlja precejšnjo izgubo časa in da je prevelik asortiman art.klov poleg

toplih obrokov. Zato bo odbor zahteval odgovore na omenjena vprašanja.

Ob koncu je še preveril pritožbo dipl. ing. Modica Fedorja v zvezi z zaposlitvijo in zahtevo po stanovanju. Odbor je po pregledu vseh dokumentov v tej zadevi ugotovil, da sta bila postopka v zvezi s prejemom in podelitvijo stanovanja pravilna in v skladu z obstoječimi pravilniki in da gre za neutemeljeno pritožbo in obdolžitve nekaterih članov kolektiva.

Odgovor odbora je bil posredovan Republiškem zavodu za zaposlovanje. Odbor je obravnaval ravnanje z materialom in ugotovil, da ni odgovornosti za preveliko porabo nekaterih materialov in bo zahteval od pristojnega področja, da se ta evidenca izboljša.

Know - How '74

Vodja Službe za industrijsko lastnino v Iskrinem raziskovalnem inštitutu Bojan Pretnar je pred nedavnim v Oslu obiskal razstavo tehnologije z naslovom Know-how 74.

Prireditelj razstave, Norveški sejem, skuša z organizacijo prireditve, ki naj bi postala tradicionalna, vzpostaviti nekakšen mednarodni trgovski center za licenciranje tehnologije. Tu naj bi se srečavali vsi, ki jih tehnologija zanima, bodisi, da le-to ponujajo kot licenco, ali pa, da jo želijo nabaviti. Razstavo je spremljala konferenca o problemih licenciranja.

Bojan Pretnar se je razstave udeležil kot predstavnik treh Iskrinih tovarn – Zmaj, EMO in Avtoelektrika, ki so za sejem pripravile nekaj svojih ponudb.

Vsa jugoslovanska podjetja, ki so se pojavila kot ponudniki licenc, so nastopila pod enotnim okriljem gospodarske zbornice Jugoslavije, ki je bila nosilec celotne iniciative in organizacije. Pripravila je celotni propagandni material, uredila razstaveni prostor ter oskrbela filmsko prikazovanje nudenih licenc. Vsekakor lahko PKJ izrazimo priznanje, ker je bil naš prostor gotovo eden izmed najkorusneje urejenih.

Zanimivo je, da so se v podobni obliki kot Jugoslavija predstavili tudi ostali razstavljalci. Nikjer nismo uspeli zaslediti, da bi se eno samo privatno podjetje pojavilo na samostojnem prostoru, temveč le preko državnih organizacij ali pa skupnih poslovnih združenj. Finska je nastopila pod firmo svoje gospodarske zbornice, Japonci so se enostavno predstavili kot „Japonska“. Francijo je zastopala

Iskrice

Razglašamo prosto delovno mesto „izterjevalec neplačanih računov“, prednost imajo upokojnenci boksarji težke kategorije.

Iščemo sodelavca, ki bo razlagal kratice, ki se dnevno pojavljajo: TOZD, DOZD, DO, SOZD, STOZD, SIS, soLo., n. sol. o., n. sub. o., o. sub. o., b.o., p.o.

državna (neindustrijska) organizacija za valorizacijo raziskovalne dejavnosti (ANVAR). Podobno se je pojavila tudi Velika Britanija s svojo Nacionalno Raziskovalno-razvojno korporacijo (NRDC). Švedska industrija se je predstavila prek poslovnega združenja za razvoj, itd. Posebej velja omeniti še vzhodne države, katere so zastopale državne organizacije za transfer tehnologije (Licencintorg za SZ, Polytechna za ČSSR itd.).

Značilnost te razstave je torej ta, da se tu ni pojavila tista industrija, ki je sicer nosilec sodobnega transfera tehnologije. Razstavljalci so bile v glavnem neindustrijske in „netržno“ orientirane organizacije, ki zdaleč ne ponujajo tega, kar se danes prenaša v obliki tehnologije. Po tej plati je omenjena razstava doživela popoln neuspeh ter povsem zgrešila svoj cilj. Naj kot zanimivost povem, da je bila letošnja razstava po obsegu manjša od prve leta 1972. Zanimivo je tudi, da ni bilo niti enega razstavjalca (beri ponudnika ali jemalca licence) iz Zahodne Nemčije, ki vsaj za Jugoslavijo pomeni sicer izredno pomemben „tehnološki“ izvir.

Vse to potrjuje znano tezo, da tehnologija še dolgo ne bo blago v „tržnoekonomskem“ smislu. Transfer tehnologije teče zaenkrat po povsem drugih kanalih (in ne preko trga), ki bazirajo na neposrednih poslovnih stikih med dajalcem in jemalcem licence. Tudi motivi za transfer tehnologije so od primera do primera močno različni.

Predsednik DS TOZD Avtomatika Drago Rozman govori na proslavi.

ISKRA - POLPREVODNIKI, TRBOVLJE

Varnost delavcev pred vsem drugim

Poročali smo že, da so v Polprevodnikih v Trbovljah v počastitev Dneva republike – 29. novembra odprli obratno ambulanto. Trboveljski Iskraši so jo odprli skupaj še s sosednjim Pekom in Tiko. Obratna ambulanta je prva tovrstna institucija v Zasavju, pa tudi drugod v Sloveniji se le malo katero podjetje lahko pohvali s takšnim objektom.

Med nedavnim obiskom v Trbovljah smo se z direktorjem TPT Žikom Abramovičem in sekretarjem ZK Bogdanom Lipičnikom pogovarjali tudi o drugih vprašanih varnosti v Polprevodnikih. Sogovornika sta nam povedala, da je njihov kolektiv spriču tehnoloških procesov precej zahteven na področju varstva pri delu. Skoraj nerešljiv je problem klime naprave oziroma sploh prezračevanja prostora. V vročih poletnih mesecih, doseže temperatura v nekaterih delovnih prostorih tudi čez 30 stopinj Celzija.

Seveda s tem ni rečeno, da morda tudi udeležba na sejmju v Oslu ne bo prinesla kakšnega uspeha, čeprav je po mnenju Bojana Pretnarja ta možnost izredno majhna.

Vsekakor pa je udeležba v Oslu bila uspešna in pozitivna zaradi svojega propagandnega učinka, ki ga ne gre zanemariti.

Glavni krivci so vsekakor graditelji tovarne, saj so takrat povsem „pozabili“ na klima naprave. V Polprevodnikih se dobro zavedajo, da bodo morali v kratkem vložiti večjo vsoto denarja v nakup in vgraditev prezračevalnih naprav, toda zaenkrat se tako visoke investicije ne morejo lotiti.

Poleg vročine je slab zrak v delovnih dvoranah eden od glavnih krivcev za slabo počutje delavcev, hkrati pa tudi neugodno vpliva na zdravje zaposlenih.

V Polprevodnikih poudarjajo, da doslej še vedno niso mogli ugotoviti, kateri so glavni vzroki za precejšnjo odsotnost z dela zaradi bolniškega staleža. Le-ta je precej nad epubliškimi povprečjem. Katere so tiste škodljivosti, ki negativno vplivajo na zdravstveno stanje delavcev še niso mogli ugotoviti tudi zaradi precejšnje fluktuacije in pa zato, ker se delavci pogosto „selijo“ z enega delovnega mesta na drugo.

Da bi laže urejali delovne pogoje, bolj skrbeli za zdravje zaposlenih, med drugim pa tudi laže odkrivali morebitne simptome, so se v Polprevodnikih že pred leti odločili za obratno ambulanto. Zdaj jo imajo, in to predvsem zahvaljujoč vsem zaposlenim v tem kolektivu.

lad

Tečaj angleščine v Angliji

Predstavnica The Canning School of English – šole za intenzivni tečaj angleščine ob obisku v Ljubljanski banki nam je posredovala nekaj podatkov o šoli.

Tečaji, ki trajajo od enega do štirih tednov so namenjeni vsem, (razen za začetnike), ki želijo uspešno in zanesljivo voditi pogovore v angleščini. Ure, ki so izredno intenzivne in trajajo ves dan (9 ur) predstavljajo kombinacijo avdo-vizuelnih diskusijskih in programiranih samoizobraževalnih metod. Na željo kandidata šola preskrbi stanovanje pri družinah, kjer lahko posamezniki preizkušajo svoje znanje z družinskimi člani. Kandidati so po prvem sprejemnem testu razvrščeni v ustrezno težavno skupino po 6–8 oseb. Tečaj priporočamo delavcem v zunanji trgovini, inženirjem in osebam, ki imajo stike s tujimi partnerji angleškega jezikovnega področja.

Prijavne liste v angleščini in informacije o začetku posameznih tečajev ter o šolnini in stroških za stanovanje dobite na: Referatu za izobraževanje in štipendiranje, Ljubljana, Prešernova 27, tel. 24-905.

KNJIGA: ZAKON O STANOVANJSKIH RAZMERNIH

Pred nedavnim je pri naši GOSPODARSKI ZALOŽBI izšla knjiga „ZAKON O STANOVANJSKIH RAZMERNIH“ s komentarjem in sodno prakso.

Nova ustavna ureditev stanovanjskih razmerij prinaša dve bistveni novosti: stanovanjska pravica je mogoča samo na stanovanjih v družbeni lastni, pravica do stanovanja pa je sestavljena iz pravice občana, da pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju v družbeni lasti in pravico trajne uporabe stanovanja za zadovoljevanje osebnih in družinskih potreb.

Zakon o stanovanjskih razmerjih, ki je izšel dobra dva meseca po sprejemu ustave SRS, vnaša na področje stanovanjskih razmerij vrsto novosti, zato je priročnik s komentarjem in sodno prakso (delo sodnika vrhovnega sodišča Lojzeta Udeta) nepogrešljiv za delavce pravnih, splošnih in drugih strokovnih služb v temeljnih organizacijah združenega dela, prav tako pa bo ta priročnik izredno dobrodošel za delavce sodišča, javnih pravobranilcev, odvetnike, skratka za vse tiste, ki se ukvarjajo s stanovanjsko problematiko.

Vsakemu členu zakona namreč sledi obširen komentar, temu pa prav tako obširna sodna praksa, ki zajema poleg pravnega stališča še datum izdaje sodne odločbe, opravilno številko, naziv sodišča, ki je odločbo izdalo ter vir, kjer je mogoče najti sodno odločitev z obrazložitvijo.

Naročila za „ZAKON O STANOVANJSKIH RAZMERNIH“ sprejema PRODAJNA SLUŽBA „DELA“ – ZALOŽBA, TOMŠIČEVA 1/III 61000 LJUBLJANA, telefon 23-464.

Naši šahisti premagali zastopnike JLA

Velika kavarniška dvorana doma JLA v Ljubljani je bila v nedeljo 8. t. m. dopoldne prizorišče zanimivega in množičnega šahovskega dvoboja med šahisti Iskre in pripadniki JLA ljubljanskega garnizona, v počastitev letošnjega dneva naše ljudske armade – 22. decembra.

Pobuda za šahovski dvoboj na 50 deskah je prišla iz vrst naših šahistov in pri pripadnikih JLA je bila z veseljem sprejeta. Zato je bila odveč skrb, da bi se v nedeljo na obeh straneh ne zbralo dovolj vnetih šahistov, ki bi tako pomerili svoje moči.

Kljub volitvam kapetan številne Iskrine ekipe Bogdan Brezigar ni imel težav s sestavo svoje ekipe. Proti pričakovanju se je to pot, že precej pred predvidenim začetkom dvoboja prijavilo nad 50 naših šahistov, članov šahovskega društva Iskra in predstavnikov močno razvitega šaha iz Elektromehanike, Aparatov, Iskra Commerce, IRI, IEZE in iz Naprav. Seveda ni manjkalo tudi igralcev na strani JLA, pri katerih so se lahko pohvalili še s precej daljšo vrsto rezervnih igralcev in seveda – nepogrešljivih „kibicev“.

Točno ob napovedanem času se je začel kratek, prisrčen otvoritveni ceremonial, ki ga je začel predsednik sindikalne konference ZP Iskra Jože Čebela. Izrazil je zadovoljstvo nad pobudo šahistov Iskre za tako množičen dvoboj s šahisti JLA in udeležencem zaželel veliko uspehov. Za njim je spregovoril predsednik Šahovske zveze Slovenije Ljuban Jakše, slednjič pa predstavnik JLA, ki je po dobrodošlici šahistom Iskre dal „komando“ za začetek dvoboja. Preden pa so šahisti začeli svoj zagriženi boj, je sledilo še zbranje. Iz ekipe JLA je predstavnik Iskrinih šahistov Pavel Sešek izžrebal pet srečnih dobitnikov brivnikov Braun Iskra Sixtant, pri čemer je poseben aplavz veljal trem vojakom, ki jim je sreča naklonila lepa praktična darila. Tudi značke Iskre so pripadniki JLA z veseljem sprejeli, nato pa se je začel skoraj triurni boj.

Toliko šahovnic in šahovskih garnitur na mizah skorajda težko vidiš in dovolj prostorna kavarniška dvorana je bila kar pretesna. Le ob straneh je bilo nekaj miz namenjenih tistim, ki jih takšni dvoboji privabljajo, a tudi na teh mizah so igrali, čeprav izven konkurence.

Uradni dvoboj med pripadniki JLA in Iskrinimi šahisti je potekal na 52 deskah, pri čemer so na prvih osmih deskah igrali pri naših člani ŠD Iskra. Razveseljivo je, da so se Iskrini šahisti

resno spoprijeli s svojimi nasprotniki, med katerimi je bila izbira solidnih šahistov kar precejšnja. Nič čudnega torej, če so bile borbe ostre in zagrižene, izid dvoboja pa malone do konca nejasen.

No, ko sta opravila svoje delo še zadnja šahista, pa smo si oddahnili. Ekipe Iskre je na tem dvoboju požela

Še dva posnetka s šahovskega dvoboja Iskra: JLA.

zmago z 28,5:23,5 točkami in tako k dosedanjim lepim zmagam primaknila še eno.

Ne bo odveč, če še pogledamo, kako so se odrezali člani Iskrine ekipe. Med zaslužene zmagovalce so se vpisali naslednji: Anton Preinfalk, Iztok Jelen, Darko Steiner, Jože Papler, Peter Petek, Marjan Strtak, Borut Mahnič, Alojz Šoln (vsi ŠD Iskra), Janez Kumše, Vital Soukal (oba Iskra Commerce), Miha Šmid (Elektromehanika), Francka Petek, (ŠD Iskra), Martin Brće (Elektromehanika), Pavle Jereb (IRI), Franc Črček (Elektromehanika), Marjan Pičulin (Elektromehanika), Spasoje Kosanović (Aparati), Darko Stanič (ŠD Iskra), Marjan Planinc, Franc Plevel, Albin Oblesčak, Vinko Zorman, Miloje Zbiljič (vsi

Elektromehanika), Tomo Drnovšek, Tomo Vrhovec, Dusan Rojina (vsi ŠD Iskra). S pol točke izkupička so se razšli s svojimi nasprotniki naslednji šahisti Iskre: Pavle Sešek, Bogdan Brezigar (oba Aparati), Anica Jeraj (IRI), Ivan Rebolj (Elektromehanika), Anton Šircelj (Aparati), izgubili pa so: Jože Šiška (ŠD Iskra), Dane Černe (Aparati), Marjana Jelen (ŠD Iskra), Jože Spende, Stane Zemljarič (oba IEZE-TOZD Avtomatika), Marjan Mrak, Lucijan Zdravec, Rudi Krošelj (vsi Aparati), Velimir Bilbija (Iskra Commerce), Stane Cimerman, Dušan Sluga, Jure Krošelj, Lado Anžur, Boris Vrhovec, Ludvik Volčin, Jože Trpinc (vsi Aparati), Mladen Baščovanović

Smučarski tečaji v Gozd Martuljku

Počitniška skupnost skupno s sindikatom ZP Iskra organizirata v zimi 1975 že šestič zapovrstjo smučarske tečaje za člane naših kolektivov in njihove svojce. Do sedaj se je v naših dobro organiziranih tečajih naučilo smučarskih veščin preko 500 tečajnikov, pod vodstvom dolgoletnih izkušenih smučarskih učiteljev, ki so člani Iskre.

Tečaje bomo organizirali v času:

1. tečaj od 19. januarja do 26. januarja
2. tečaj od 26. januarja do 2. februarja
3. tečaj od 2. februarja do 9. februarja

2. tečaj, ki je v času zimskih šolskih počitnic je namenjen tudi otrokom.

Tečajniki bodo stanovali in se hranili v depandanci hotel Špik v Gozd Martuljku, če pa bo za posamezni tečaj več prijavljenih bo poskrbljeno še za dodatna ležišča.

Skupni stroški za posamezni tečaj 7-dnevni znašajo:

za odrasle: din 980,00

za otroke: din 850,00

V ceni so zajeti hotelski penzion, turistična taksa, shramba smuči, stroški tečaja in zavarovanje.

Prijave za tečaje sprejema do vključno 26. decembra 1974: Počitniška skupnost Iskra, Ljubljana, Prešernova 27, tel. 24-905, 24-907. Ob prijavi je obvezno treba vplačati akontacijo 200,00 din.

Stroške tečaja morate poravnati do začetka tečaja pri naši blagajni ali na ŽR. 50104-601-26955 Počitniška skupnost Iskra Ljubljana, Prešernova 27.

Pohitite s prijavi!

ISKRA – NAPRAVE, LJUBLJANA

Še en izlet

Naš sindikat je organiziral enodnevni izlet v deželo zelenih gričev, vinske trte in dobrih ljudi, to je Belo krajino, deželo, ki je toliko žrtvovala za našo NOB in naš obstoj. Cilj našega izleta je bil Semič, kjer stoji Iskrina tovarna kondenzatorjev.

Bilo je lepo sobotno jutro, ko smo se odpeljali z avtobusom iz Ljubljane. Avtobus je bil poln in za dobro voljo je poskrbel tudi steklenica s „kačjo slino“.

Po lepi vožnji smo skozi Novo mesto prišli v Metliko, nekdanjo metropolo Bele krajine, ki sicer ni imelo več kot tisoč prebivalcev, zato pa je bilo gospodarsko in intelektualno središče Bele krajine.

Ogled muzeja je bil nadvse zanimiv. Kustos muzeja nam je z zanimivo razlago in z ogledom eksponatov razkril marsikatero neznanko o zgodovini tega dela naše dežele in verjemite, lahko smo ponosni na našo preteklost. V tem muzeju so tudi prostori, kjer so razstavljeni predmeti, dokumenti in slike NOB. Tu smo videli vrsto orožij, katerega so izdelali naši orožarji za potrebe partizanskega vojskovanja. Videli smo fotografije umrlih in živih herojev – Belokranjcev. Videli smo srce in dušo našega človeka med najtežjimi dnevi naše zgodovine.

Ko smo z lepimi vtisi zapustili Metliko, smo po kretki vožnji prispeli na cilj našega izleta, katerega smo vsi težko pričakovali. To je bil Semič s svojo tovarno Iskra – kondenzatorji, na katero so Belokranjci ponosni, saj jim daje delo in zaslužek.

Pred tovarno sta nas čakala predstavnika tovarne, ki bosta naša vodiča. Razdelili smo se v dve grupi in si tako ogledali proizvodne prostore in delo v njih. Z razlago vodiča o

začetku dela in razvoju tovarne smo bili zelo zadovoljni. Prepričali smo se, da naša „Iskra“ in skupnost vračajo dolg tem dobrim ljudem, ki so s svojo dobroto, nesebičnostjo in ljubeznijo pomagali, da imamo boljši danes.

Po dobrem kosilu, katerega so nam pripravili v tovarniški menzi, smo se z malim simboličnim darilom poslovili od predstavnikov tovarne in naših vodičev ter odšli v bližnjo zidnico, saj tovarna stoji skoraj med samimi vinogradi.

V zidnici smo si ogledali prežo za stiskanje grozdja, sode in seveda tudi njihovo žlahtno vsebino. Res smo bili dobre volje in tudi pesmi ni manjkalo.

Dan se je prevesil že v popoldan, ko smo zapustili zidnico in na žalost marsikatero odpotovali iz Semiča po ozki makadamski cesti, ki pelje mimo semiške železniške postaje in veselo vijuga med samimi vinogradi. Srečno smo prispeli po Partizanski magistrali skozi Stare žage v Dolenjske toplice, kjer je nekaj udeležencev izleta ostalo na kohanju, ostali pa smo se odpeljali do pristne domače gostilne „Pri Henriku“. Tu smo se nameravali pomeriti tudi v kegljanju, toda na žalost je bilo kegljišče v popravilu in tako smo nadaljevali tam, kjer smo v zidnici nehali. Lahko si mislite, da je bilo veselje na višku, toda vsega je enkrat konec. Blizal se je večer, prišel je čas, ko smo morali zapustiti prijetno gostišče in odpotovati. Toda s tem ni bilo konec veselja, pesmi in pripovedovanja o vtisih, ki smo jih doživeli med izletom. Po mirni vožnji mimo Grosuplja smo v večernih urah prispeli v Ljubljano.

Tudi to pot smo se prisiljeni bralcem in avtorjem opravičiti, ker nismo mogli objaviti vsega pripravljene gradiva.

Spored Prešernovega gledališča

REPERTOAR PREŠERNOVEGA GLEDALIŠČA KRANJ od 16. do 21. decembra 1974

SREDA, 18.12.1974, ob 17. uri – PREMIERA

Matija Logar: „STRICEK METLA“
Uprizori Lutkovna skupina

ČETRTEK, 19.12.1974, ob 17. uri – PREMIERA

A. E. Greidanus: „HODL DE BODL“
Uprizori Mladinska skupina

PETEK, 20.12.1974, ob 19,30 uri

Svetina-Povše: „UKANA“
Zaključena predstava za JNA

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem tovarniški organizaciji ZB in sindikatu za obisk v bolnišnici na praznik republike 29. november ter za prejeto darilo. Bila sem izredno presenečena in hkrati vesela. S tem obiskom je bilo dokazano, da bolniki le nismo pozabljeni. Še enkrat prisrčna hvala

Jožica Kramar

ISKRA – INDUSTRIJA ELEMENTOV IN ZABAVNE ELEKTRONIKE, TOZD FERITI, LJUBLJANA – STEGNE 17

vabi k sodelovanju zaradi razširitve poslovanja:

- 2 EL. INŽENIRJA – šibki tok I. ali II. stopnje za aplikacijo in merilne metode feritnih materialov, projektiranje merilnih sortirnih naprav in razvoj induktivnih sklopov s feritnimi jedri. (OD 3.000 – 4.200 N din).
- ELEKTR. TEHNIKA ali STROJ. TEHNIKA s prakso za kontrolno službo. (OD 2.900 – 3.500 N din).
- ELEKTR. TEHNIKA – šibki tok, lahko tudi začetnik. (OD 2.000 – 2.600 N din).
- NABAVNEGA REFERENTA – SS ali KV delavec z nekajletno prakso v elektro ali strojni stroki in sposobnostmi za komercialno službo. Zaželeno lastno vozilo. (OD 2.600 – 3.300 N din).
- NABAVNO REFERENTKO – srednja šola ali najmanj nižja strokovna izobrazba z znanjem strojepisja in sposobnostmi za delo v nabavi. Zaželeno vsaj 2-letna praksa. (OD 2.200 – 2.700 N din).
- VK STROJNEGA KLJUČAVNICARJA z večletno prakso za vzdrževanje strojev in naprav. (OD 2.800 – 3.200 N din).
- STROJNE KLJUČAVNICARJE za delo na vzdrževanju in izdelavi naprav. Zaželeno praksa. Pogoj odslužen vojaški rok. (OD 2.200 – 2.800 N din).
- DELAVCE IN DELAVKE za proizvodnjo, za delo na brus. strojih in prešah. Delo v II. izmenah. (OD 1.700 – 2.100 N din).

Prevozi delavcev na delo in iz dela so urejeni s tovarniškimi avtobusi na relaciji Kolodvor – Stegne z vmesnimi postajami. Zaradi prometne konice je delovni čas premaknjen tako, da se konča ob 13.45.

Zainteresirane prosimo, da pošljejo pismene prijave ali se osebno zglase v tajništvo TOZD Feriti. Vse nadaljnje informacije lahko dobijo telefonično na št. 57-373.

BURLESKA

Izposojeno iz „Pavlihe“

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

MATIJA TURINA

se iskreno zahvaljujem za izraze sožalja in denarne prispevke za venec oddelku ploščatega rejeja TEA in sodelavcem GPP v Elektromehaniki Kranj.

Žalujoča hčerka
Leopoldina Bogataj z družino

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Igor Slavec, odgovorni urednik: Janez Silc – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Trg revolucije št. 1, telefon: 324-061, int. 21-20 – Tisk: Združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA – LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana